

**Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών
Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία**

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Παιδαγωγικά μέσω Καινοτόμων Προσεγγίσεων, Τεχνολογίες και Εκπαίδευση»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Αίτια και κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες που επιδρούν στην επιλογή σχολείου από τους γονείς

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΛΕΚΚΑ ΙΩΑΝΝΑ

A.M. 17088

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΚΛΗΜΗΣ ΝΤΑΛΙΑΝΗΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής

Β' ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑΣ: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΝΙΩΤΗΣ, Καθηγητής

Γ' ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑΣ: ΕΥΣΤΑΘΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

παιδεία, καθάπερ ευδαιμων χώρα, πάντα τ' αγαθά φέρει

(η μόρφωση, όπως ακριβώς μια εύφορη γη, φέρνει όλα τα καλά)

Σωκράτης, 469-399 π.Χ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδες
Περίληψη Abstract	5-6 7-8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	
1.1 Εισαγωγή	9
1.2 Σκοπός- Επιμέρους Στόχοι	10
1.3 Ερευνητικά Ερωτήματα	10
1.4 Δομή Εργασίας	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΜΠΛΟΚΗ ΓΟΝΕΩΝ	
2.1 Εννοιολογικό πλαίσιο	12
2.2 Γονεϊκή εμπλοκή στην προσχολική εκπαίδευση	13
2.3 Παράγοντες που επηρεάζουν τη γονεϊκή επιλογή της σχολικής μονάδας	14-15
2.4 Σχέσεις και αλληλεπίδραση οικογένειας και σχολικού περιβάλλοντος	
2.4.1 <i>Σταδιακό μοντέλο</i>	16
2.4.2. <i>Οργανισμικό μοντέλο</i>	16
2.4.3. <i>Οικοσυστημικό μοντέλο</i>	17
2.4.4. <i>Κοινωνικό μοντέλο</i>	17
2.4.5 <i>Σφαιρικό μοντέλο ή μοντέλο επικαλυπτόμενων σφαιρών επιρροής</i>	18-19
2.5 Η οικογένεια και το σχολείο σε σχέση με την Κοινωνικοποίηση των παιδιών	20-21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	
3.1 Νομικό πλαίσιο	22-23
3.2 ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1566. Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις (1985).	24-27
3.3 ΝΟΜΟΣ ΥΠ. ΑΡΙΘΜ. 2525 (1997) "Ενιαίο Λύκειο, Πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις".	28
3.4 ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ. Οργάνωση και λειτουργία Νηπιαγωγείων (1998).	
3.4.1. <i>Επωνυμία νηπιαγωγείων</i>	29
3.4.2. <i>Σχολικό και διδακτικό έτος</i>	29
3.4.3 <i>Εγγραφές νηπίων</i>	29-31
3.5 ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3518 Αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων	32
3.6 ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3518 Αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και ρύθμιση άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας	33
3.7 Εγγραφή στο Νηπιαγωγείο-Οροι-Προϋποθέσεις	33-34
3.8 Οργάνωση Ολοήμερου Νηπιαγωγείου	34-36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	

4.1 Σκοπός	37
4.2 Δειγματοληψία	37-38
4.3 Υλικό Έρευνας	37-38
4.4 Ερωτηματολόγιο Έρευνας	38-39
4.5 Μέθοδος Ανάλυσης	
<i>4.5.1 Εισαγωγή δεδομένων στον H/Y – Διεξαγωγή Ποιοτικού Ελέγχου</i>	39
<i>4.5.2 Στατιστική επεξεργασία</i>	39
<i>4.5.3 Ελεγχοι Υποθέσεων</i>	40
4.6 Ανάλυση μελετών	40-45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	
5.1 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Δείγματος	46-62
5.2 Συσχετίσεις	63-64
<i>5.2.1 Συσχετίσεις με το φύλο</i>	65-66
<i>5.2.2 Συσχετίσεις με το εκπαιδευτικό επίπεδο</i>	66-70
<i>5.2.3 Συσχετίσεις ανάλογα με το επάγγελμα</i>	70-73
<i>5.2.4 Συσχετίσεις ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση</i>	74-77
<i>5.2.5 Συσχετίσεις ανάλογα με το μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα</i>	78-81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΣΥΖΗΤΗΣΗ	
6.1. Περιορισμοί μελέτης	85-86
6.2 Συμπεράσματα	86-87
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	

Περίληψη

Εισαγωγή: Η επιλογή της σχολικής μονάδας στην οποία θα φοιτήσει ένα παιδί απασχολεί κυρίως τους γονείς σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης αλλά παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η πρώτη αυτή επιλογή, όταν έρχεται η στιγμή να επιλέξουν νηπιαγωγείο ή παιδικό σταθμό για το παιδί τους. Η επιλογή σχολείου και οι παράγοντες που επηρεάζουν τους γονείς στην κρίση τους αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί το βασικό εργαλείο πολλών μελετών σε όλον τον κόσμο με στόχο την απομάκρυνση των ανισοτήτων στην εκπαίδευση και στη στήριξη του δημόσιου σχολείου σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα και εκπαιδευτικές πολιτικές.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τους παράγοντες εκείνους που επηρεάζουν τους γονείς στην επιλογή της πρώτης σχολική μονάδας εκπαίδευσης που είναι το νηπιαγωγείο και η προσχολική εκπαίδευση.

Μεθοδολογία: Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε σε γονείς των οποίων τα παιδιά φοιτούν σε δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία στην πόλη της Κορίνθου και ως μέθοδος δειγματοληψίας εφαρμόστηκε η μέθοδος της δειγματοληψίας χιονοστιβάδας. Η χρονική περίοδος διεξαγωγής της έρευνας ήταν από 05/11/2018 μέχρι την 28/02/2019. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε με την μέθοδο της αυτοσυμπλήρωσης και τα ερωτηματολόγια συμπλήρωσαν 180 γονείς. Η στατιστική επεξεργασία των δεδομένων έγινε με το στατιστικό πρόγραμμα S.P.S.S. 19.

Αποτελέσματα: Η μέση τιμή ηλικίας των ερωτηθέντων γονέων ήταν 31,9 έτη ($\pm 4,5$) και το 70% απάντησαν ότι το παιδί τους φοιτούσε σε δημόσιο σχολείο, ενώ το 54,4% από αυτούς ανέφερε ότι η επιλογή αυτή ήταν αναγκαστική από την γεωγραφική κατανομή. Από εκείνους τους γονείς που έχουν επιλέξει ιδιωτικό σχολείο το 32,8% το έκανε λόγω γνωριμίας του με έναν εκπαιδευτικό του συγκεκριμένου σχολείου. Το 57,% του δείγματος δήλωσε ότι δεν επέλεξε δημόσιο σχολείο λόγω οικονομικής κατάστασης, ενώ το 12,8% απάντησε θετικά. Οι παράγοντες που γενικά μπορούν να επηρεάσουν την επιλογή σχολείου από τον γονέα είναι κυρίως η απόσταση από την εργασία του (52,8%) και λιγότερο η απόσταση από την οικία (32,8%), ενώ οι μισοί περίπου από τους συμμετέχοντες ($\approx 50\%$) επηρεάστηκαν σημαντικά από τη δυνατότητα μεταφοράς του μαθητή που παρέχει το σχολείο και από τις εναλλακτικές δράσεις εκπαίδευσης του σχολείου. Από τα μεγαλύτερα ποσοστά (82,7%), σε ότι αφορά τους παράγοντες που

επηρεάζουν την επιλογή σχολείου, εμφάνισε ο οικονομικός παράγοντας, ενώ σημαντικός επίσης παράγοντας (67,8%) στην επιλογή σχολείου είναι η δυνατότητα επιδότησης από κάποιο πρόγραμμα. Οι γυναίκες επηρεάζονται περισσότερο από τους άνδρες από τον παράγοντα απόστασης τους σχολείου από την εργασία τους, από τη δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον, από την οικονομική κατάσταση και από την πεποίθηση στήριξης του δημόσιου σχολείου. Η οικονομική κατάσταση των συμμετεχόντων φάνηκε ότι επέδρασε σημαντικά στην επιλογή τους, καθώς οι άνεργοι και οι ελεύθεροι επαγγελματίες δήλωσαν ότι η επιλογή του δημοσίου σχολείου ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας και τη γεωγραφική κατανομή.

Συμπεράσματα: Οι κυριότεροι παράγοντες που έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου είναι το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα, ο τρόπος δημιουργικής απασχόλησης του παιδιού, η θετική φήμη των εκπαιδευτικών του συγκεκριμένου σχολείου και η οικονομική δυνατότητα της οικογένειας. Οι παράγοντες αυτοί δεν είναι στατικοί αλλά διαμορφώνονται από τις κοινωνικές, τις οικονομικές συνθήκες και άλλες συνθήκες που χαρακτηρίζουν κάθε κοινωνικό σύνολο.

Abstract

Introduction: Choosing the right school for their children throughout schooling years is always a major concern for parents, but choosing for the first time their child's kindergarten or daycare is particularly interesting. The factors that affect their choice concern several studies worldwide aiming at eliminating educational inequalities and supporting public schools in all education systems and policies.

Aim: The aim of the present study was to investigate the factors that influence the children's parents when choosing for the first time a kindergarten or daycare.

Methods: Our sample, produced by snowball sampling, consisted of parents whose children go to public and private kindergartens in Corinth, Greece. The study took place from 05/11/2018 until 31/02/2019. The participants completed themselves the questionnaires and 180 of them were returned. The S.P.S.S. 19 was used for the statistical analysis.

Results: The average age of the participants was 31,9 years (± 4.5) and 70% of them reported that their child attended a public school and 54.4% of them said that their choice was due to distance-related reasons. 32.8% of the parents who chose a private school said they chose the particular school because they personally knew a teacher working there. 57% of the parents said that financial factors did not lead them to choose a public school, but 12.8% of them said that financial reasons did play a role. In general, the factors that can affect the parents' choice are distance from their workplace (52.8%) and not so much distance from the house (32.8%), while for almost half of the participants ($\approx 50\%$) it was significant if the school could provide transport and if there were additional/alternative educational activities. Financial reasons in general played a major role (82.7%) for the selection of a school, while another important factor (67.8%) was the existence of a subsidy program. Female parents seem to be more concerned with distance from their workplace, the existence of a supporting family environment, the financial situation and with supporting public schools in general. The financial situation of the participants clearly affected their choice, since unemployed and freelance parents reported that their choice was directly affected by distance and geography-related reasons only.

Conclusions: The main factors that affect choosing a school are its curriculum, creative activities for their children, if the teachers of a particular school have a good reputation, and the financial situation of the family. Those factors are dynamically shaped by social, financial and other conditions that occur in any social formations.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1.1 Εισαγωγή

Η πτυχιακή αυτή εργασία αποτελεί το επιστέγασμα των μεταπτυχιακών σπουδών μου στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Παιδαγωγικά μέσω Καινοτόμων Προσεγγίσεων, Τεχνολογίες και Εκπαίδευση».

Η διαδικασία τόσο της φοίτησης όσο και της εκπόνησης της μελέτης, μέσα από τις δυσκολίες της, συνετέλεσε σε μια πραγματικά σημαντική εμπειρία εκπαίδευσης, σε ένα στάδιο πέραν του προπτυχιακού γνωστικού αντικειμένου.

Η μελέτη αυτή αποτελεί μια προσπάθεια διερεύνησης των παραγόντων εκείνων που συντελούν στη διαμόρφωση της τελικής επιλογής των γονέων σε ότι αφορά την επιλογή νηπιαγωγείου για το παιδί τους, μέσα από ένα ιδιαίτερο κοινωνικό και οικονομικό πλαίσιο που χαρακτηρίζει την Ελληνική κοινωνία στη σημερινή οικονομική συγκυρία. Η έρευνα διεξήχθη στο Δήμο της Κορίνθου, σε μια περιορισμένη περιοχή αλλά αποτυπώνει τη στιγμή και την τάση της κοινωνίας, δίνοντας στοιχεία για ένα πολύ βασικό θέμα που απασχολεί τους γονείς κατά τη διαδικασία επιλογής του νηπιαγωγείου για τα παιδιά τους.

Στην εκπόνηση αυτής της εργασίας ήταν σημαντική η συνεισφορά και η εθελοντική συμμετοχή των γονέων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο. Σε αυτό το σημείο θα ήταν παράλειψη να μην ευχαριστήσω τον εισηγητή της διπλωματικής μου μελέτης, καθηγητή μου κο Κλήμη Νταλιάνη και τους επιβλέποντες καθηγητές κο Δημήτρη Χανιώτη και την κα Ευσταθία Παπαγεωργίου για την καθοδήγησή τους και τις συμβουλές του.

1.2 Σκοπός- Επιμέρους Στόχοι

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τους παράγοντες εκείνους που επηρεάζουν τους γονείς στην επιλογή της πρώτης σχολική μονάδας εκπαίδευσης που είναι το νηπιαγωγείο και η προσχολική εκπαίδευση.

Επιμέρους στόχοι της μελέτης ήταν:

- Η διερεύνηση των παραγόντων εκείνων που επηρεάζουν την επιλογή των γονέων των οποίων τα παιδιά φοιτούν σε δημόσιο σχολείο.
- Η πιθανότητα η επιλογή δημόσιου σχολείου να έχει γίνει από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου εκπαιδευτικού συστήματος.
- Η ανεύρεση των πηγών πληροφόρησης σχετικά με το ιδιωτικό σχολείο.
- Η πιθανότητα να έχει επηρεαστεί η απόφαση των γονέων από παράγοντες όπως ο τόπος κατοικίας εργασίας, η φήμη του σχολείου, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, οι εναλλακτικές εκπαιδευτικές δράσεις, τα ολιγομελή τμήματα, κ.λ.π.
- Η διερεύνηση της πιθανότητας να έχει συμβάλλει στην επιλογή του σχολείου η οικονομική κατάσταση του γονέα ή της οικογένειας.
- Η διερεύνηση της πιθανότητας να έχει συμβάλλει στην επιλογή του σχολείου η οικονομική επιδότηση από κάποιο πρόγραμμα.

1.3 Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα κυριότερα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν ήταν:

- Η επιλογή δημοσίου σχολείου ήταν αναγκαστική λόγω της γεωγραφικής κατανομής έτσι όπως αυτή ορίζεται από το θεσμικό πλαίσιο?
- Η επιλογή δημοσίου σχολείου έγινε συνειδητά από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης?
- Η επιλογή δημοσίου σχολείου έγινε λόγω της οικονομικής κατάστασης των γονέων?
- Ποιοι ήταν οι παράγοντες που επηρέασαν τους γονείς στην επιλογή σχολείου?

1.4 Δομή Εργασίας

Η δομή της εργασίας περιλαμβάνει το γενικό μέρος, το οποίο απαρτίζεται από την εισαγωγή, τον σκοπό, τους επιμέρους στόχους και τα ερευνητικά ερωτήματα. Στη συνέχεια στο πρώτο κεφάλαιο αναφέρονται δεδομένα από τη βιβλιογραφία από τη γονεϊκή εμπλοκή, το ρόλο αυτής στην ένταξη του παιδιού στην προσχολική εκπαίδευση και την αλληλεπίδραση της οικογένειας με το σχολείο. Στο επόμενο κεφάλαιο περιγράφεται το θεσμικό και νομικό πλαίσιο που υφίσταται στην Ελλάδα σχετικά με τη φοίτηση των παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση. Αμέσως μετά στο ειδικό μέρος αναλύεται η μεθοδολογία της μελέτης, το δείγμα, το εργαλείο της μελέτης, η ανάλυση των δεδομένων και η ανάλυση των συναφών μελετών από τη διεθνή βιβλιογραφία. Στην ενότητα αποτελέσματα παρατίθενται τα περιγραφικά δεδομένα της μελέτης και οι συσχετίσεις. Αμέσως μετά ακολουθεί η συζήτηση, στην οποία αναφέρονται τα κυριότερα ευρήματα και συγκρίνονται με εκείνα αντίστοιχων μελετών. Τέλος τα συμπεράσματα ολοκληρώνουν τη μελέτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΜΠΛΟΚΗ ΓΟΝΕΩΝ

2.1 Εννοιολογικό πλαίσιο

Η συνεργασία των γονέων με το σχολείο και η γενικότερη παρουσία τους στην εκπαίδευση των παιδιών αποτελούν δείκτες της εμπλοκής ή της συμμετοχής τους στην εκπαίδευση. Οι έννοιες γονεϊκή εμπλοκή (parental involvement) και γονεϊκή συμμετοχή (parental participation) έχουν χρησιμοποιηθεί στη διεθνή βιβλιογραφία εναλλακτικά για να περιγράψουν το είδος και τους τρόπους της σχέσης και της επικοινωνίας που αναπτύσσονται και που στόχο έχουν να φέρουν το σχολείο πιο κοντά στις οικογένειες των μαθητών και μαθητριών τους. Η έννοια της γονεϊκής εμπλοκής αναφέρεται κυρίως στη καθοδηγούμενη και οριοθετημένη ανάμειξη των γονιών στη σχολική ζωή (Archbald,2000, Bosetti,2004).

Η σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στο σχολείο και την οικογένεια οριοθετεί σε κάποιο βαθμό και τη συμμετοχή του γονιού στη σχολική ζωή, δηλαδή, τη γονεϊκή εμπλοκή. Η γονεϊκή εμπλοκή μπορεί να κυμαίνεται από μια τυπική επίσκεψη στο σχολείο έως και συχνές συναντήσεις γονέων-εκπαιδευτικών και ενεργητική συμμετοχή σε θέματα εκπαιδευτικής διαδικασίας(Hastings et al,2007). Οι γονείς μπορούν να τοποθετηθούν χονδρικά σε τρεις κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό εμπλοκής του με το σχολείο σε:

- Αυτούς που συναισθηματικά βρίσκονται κοντά στο σχολείο και μπορούν να πάρουν πληροφορίες για θέματα που τους αφορούν και να λύσουν προβλήματα που προκύπτουν
- Εκείνους που είναι πλήρως περιθωριοποιημένοι(πολλά προβλήματα αλλά ούτε φωνή έχουν ούτε δύναμη) και αυτοί που είναι στον ενδιάμεσο χώρο.
- Είναι αυτοί που συνήθως συγκρούονται με το σχολείο(περισσότερη ενημέρωση, συμμετοχή στις αποφάσεις, παράπονα για τις υπερβολικές απαιτήσεις του σχολείου(χρόνος στην κατ' οίκον εργασία των παιδιών, άβολες ώρες για τις επισκέψεις των γονιών)(Klute,2012, Hamilton,& Guin,2005).

Βασικές μορφές γονικής συμπεριφοράς που έχουν περιληφθεί στη γονεϊκή εμπλοκή είναι η ανταλλαγή πληροφοριών με το σχολείο(τηλεφωνήματα, επισκέψεις, επιστολές),το ενδιαφέρον για τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο παιδί, η συμμετοχή σε συλλόγους γονέων, η ενθάρρυνση και βοήθεια στο παιδί σχετικά με τα

μαθήματα του, η συναισθηματική υποστήριξη και καθοδήγηση και τέλος η παρακίνηση για καλλιέργεια ταλέντων και ενδιαφερόντων. Η γονεϊκή συμμετοχή περιλαμβάνει ένα ευρύτερο φάσμα σχέσεων και δραστηριοτήτων που διαφοροποιούνται τόσο ως προς το περιεχόμενο και ως προς το στόχο, καθώς πρόκειται για μια πιο ουσιαστική σχέση που σχετίζεται με το μοίρασμα γνώσης, ευθυνών και εξουσίας (Schneider & Buckley, 2002, Walberg, 2007).

2.2 Γονεϊκή εμπλοκή στην προσχολική εκπαίδευση

Οι εμπειρίες των παιδιών προσχολικής ηλικίας δομούνται σήμερα για την πλειονότητα των παιδιών, τουλάχιστον για τον αναπτυγμένο και αναπτυσσόμενο κόσμο, στη βάση των αλληλεπιδράσεων που κυρίως αναπτύσσονται εντός και μεταξύ δύο βασικών πλαισίων, της οικογένειας και του εκπαιδευτικού πλαισίου (παιδικός σταθμός ή/και νηπιαγωγείο) (Owen, et al, 2000).

Σύμφωνα με τον Πυργιωτάκη (2007), το νηπιαγωγείο έχει το ρόλο του «διαμεσολαβητικού εταίρου» ανάμεσα στην οικογένεια και το σχολικό περιβάλλον. Δεν χαρακτηρίζεται από τη χαλαρότητα του οικογενειακού περιβάλλοντος αλλά ούτε από την αυστηρότητα στους κώδικες συμπεριφοράς και το γνωσιοκεντρικό προσανατολισμό του προγράμματος του σχολείου. Έτσι, βοηθά τα παιδιά αλλά και τις οικογένειές τους να προετοιμαστούν για τη μετάβαση στο σχολικό περιβάλλον (Carlisle, et al, 2005). Η γονική εμπλοκή στην πρώιμη παιδική ηλικία θεωρείται καθοριστικής σημασίας σε αυτήν την προσπάθεια καθώς ενισχύει τα κίνητρα των παιδιών για μάθηση (Christenson, 2004) και συντελεί στην ανάπτυξη δεξιοτήτων οι οποίες είναι απαραίτητες για την μετέπειτα ακαδημαϊκή τους επίτευξη (Pianta, et al, 1999).

Αν και η πλειονότητα των ερευνών που αναδεικνύουν τα θετικά αποτελέσματα της γονικής εμπλοκής στην ανάπτυξη των παιδιών και στις σχολικές τους επιδόσεις αφορούν τη μέση παιδική ηλικία και προεφηβεία (Castro et al., 2004), τα δεδομένα μιας σειράς μελετών στην προσχολική ηλικία υποστηρίζουν τα μακροχρόνια οφέλη αυτής της «πρώιμης», όπως ονομάζεται, γονικής εμπλοκής τόσο για τα παιδιά όσο και για τους ίδιους τους γονείς (Marcon, 1999. Miedel & Reynolds, 1999, Lamb-Parker et al., 2001). Εντοπίζεται, ωστόσο ένα κενό τόσο στην ξενόγλωσση όσο και στην ελληνική βιβλιογραφία αναφορικά με τη μελέτη της γονικής εμπλοκής και των αναπτυξιακών αποτελεσμάτων στα παιδιά όταν αυτά φοιτούν στο νηπιαγωγείο. Αν και σαν εκπαιδευτικό πλαίσιο το νηπιαγωγείο εντάσσεται στην προσχολική εκπαίδευση και

αγωγή, είναι σημαντικές οι διαφορές που υπάρχουν σε σχέση με τα υπόλοιπα προσχολικά περιβάλλοντα, όπως για παράδειγμα ο παιδικός σταθμός. Οι διαφορές αυτές αφορούν πέρα από το ηλικιακό εύρος των παιδιών που φοιτούν σε αυτά, στο είδος των υπηρεσιών που παρέχονται στα παιδιά και τις οικογένειές τους, στο σύστημα της οργάνωσης και διοίκησης του πλαισίου, στη χρηματοδότηση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού καθώς και στα προγράμματα που εφαρμόζονται (Laloumi-Vidali, 1998. Petrogiannis, 2010. Rentzou, 2011).

2.3 Παράγοντες που επηρεάζουν τη γονεϊκή επιλογή της σχολικής μονάδας

Η επιλογή της σχολικής μονάδας στην οποία θα φοιτήσει ένα παιδί απασχολεί κυρίως τους γονείς, ενώ όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης τόσο αυξάνεται και η δυνατότητα επιλογής από τα ίδια τα παιδιά. Η επιλογή σχολείου και οι παράγοντες που επηρεάζουν τους γονείς στην κρίση τους (parental choice) αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί το βασικό εργαλείο πολλών μελετών σε όλον τον κόσμο με στόχο την απομάκρυνση των ανισοτήτων στην εκπαίδευση και στη στήριξη του δημόσιου σχολείου σε όλα τα εκπαιδευτικά συστήματα και εκπαιδευτικές πολιτικές (Walberg,2007, Warren,2005).

Το φαινόμενο της επιλογής σχολείου, εκτός από τα παραδοσιακά υψηλά κοινωνικό - οικονομικά στρώματα τα οποία καταφεύγουν στα ιδιωτικά σχολεία λόγω παράδοσης και οικογενειακής στρατηγικής φαίνεται να μην απασχολεί ιδιαίτερα τους γονείς από τα χαμηλής κοινωνικό οικονομικής προέλευσης στρώματα. Η ελεύθερη επιλογή σχολείου μεταφέρει τη φιλοσοφία και τις αξίες της ελεύθερης αγοράς, δηλαδή την ελεύθερη επιλογή εκπαιδευτικών υπηρεσιών, την ανταγωνιστικότητα και τη διαφοροποίηση των σχολείων, στο πεδίο της εκπαίδευσης, με την προοπτική βελτίωσης της ποιότητας της εκπαίδευσης την οποία φυσικά αδυνατούν να προσφέρουν οι κρατικές παρεμβάσεις(Vincent,2000, .Taratori-Tsalkatidou,2003).

Το οικονομικό και κοινωνικό κεφάλαιο των μεσαίων στρωμάτων μπορεί αρκετά εύκολα να μετατραπεί σε μορφωτικό στην περίπτωση της λειτουργίας των σχολείων με όρους αγοράς. Η συγκέντρωση πολλών παιδιών από τα μεσαία στρώματα σε ένα δημόσιο σχολείο δημιουργεί τις προϋποθέσεις να λειτουργήσει το σχολείο σε αυτό το μοτίβο (Theodorou,2007).

Η ποιοτική εκπαίδευση είναι ζητούμενο όχι μόνο των γονέων αλλά και της κάθε κοινωνίας ευρύτερα, στοχεύοντας στη μελλοντική δημιουργία ισχυρού επιστημονικού αλλά και καταρτισμένου τεχνικού και εργατικού δυναμικού επίσης (Symeou, 2007). Φυσικά δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι σε οικογένειες με εργαζόμενους και τους δύο γονείς, σημαντικός παράγοντας είναι η εγγύτητα του σχολείου με τον τόπο κατοικίας ή τον τόπο εργασίας και η ευκολία πρόσβασης σε αυτό. Έρευνες από την σκοπιά της αποτελεσματικότητας του σχολείου έχουν δείξει ότι οι επιδόσεις των μαθητών που μετακινήθηκαν από το σχολείο της γειτονιάς τους δεν βελτιώθηκαν θεαματικά (Witte, 2000, Wolf et al, 2000).

Το μορφωτικό επίπεδο των γονέων, από την άλλη, μπορεί να οδηγήσει στην ανεύρεση ενός σχολείου με ειδικό, στοχευμένο προορισμό.

Οι οικονομικοί παράγοντες σήμερα επηρεάζουν την επιλογή σχολείου σε ότι αφορά τον δημόσιο ή ιδιωτικό χαρακτήρα του αλλά και παράγοντες φυλετικοί δίνουν πολλές φορές το στίγμα τους σε αυτήν την επιλογή. Βέβαια η ποιότητα του παραγόμενου έργου δεν μπορεί επ' ουδενί να προσεγγιστεί με αυτό το κριτήριο, καθώς ακόμα και σήμερα τα δημόσια σχολεία παράγουν αξιόλογο εκπαιδευτικό έργο. Σε αρκετές περιπτώσεις όμως το ιδιωτικό σχολείο λύνει το πρόβλημα της μετακίνησης, φύλαξης και παραμονής των παιδιών σε ένα προστατευμένο περιβάλλον, κυρίως για τους γονείς που εργάζονται με φορτωμένα ωράρια (Goldring & Rowley, 2006, Lacireno-Paquet & Brantley, 2008).

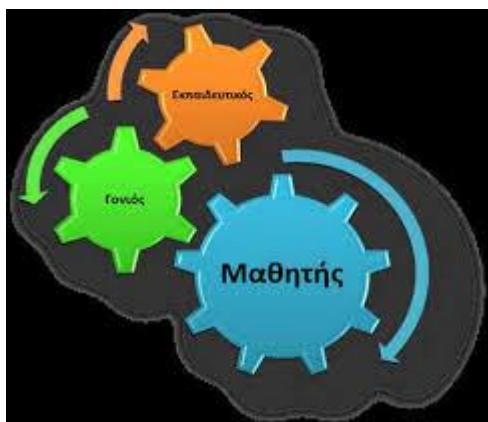
Άλλωστε, η ελεύθερη επιλογή σχολείου σε όλες τις χώρες που εφαρμόσθηκε δεν δημιούργησε τους όρους για την ανάπτυξη ποικιλίας στα σχολεία όσον αφορά το αναλυτικό πρόγραμμα, την παιδαγωγική ή την οργάνωση τους (Apple, 2002).

2.4 Σχέσεις και αλληλεπίδραση οικογένειας και σχολικού περιβάλλοντος

Τόσο η οικογένεια όσο και το σχολείο αποτελούν δύο κοινωνικές δομές οι οποίες έχουν ως κοινό στόχο την κοινωνικοποίηση και εκπαίδευση του παιδιού και την ένταξή του στο κοινωνικό σύνολο. Οι επιδράσεις από τα δύο περιβάλλοντα (οικογενειακό και σχολικό) είναι εκείνες που διαμορφώνουν την προσωπικότητα του παιδιού σε μεγάλο βαθμό. Μια καλή και ισορροπημένη σχέση συνεργασίας μεταξύ του σχολείου και της οικογένειας μπορεί να επιφέρει όφελος όχι μόνο στο παιδί αλλά και στις άλλες δύο εμπλεκόμενες πλευρές (Epstein, 1996).

Η σχέση οικογένειας και σχολείου έχει μελετηθεί αρκετά και έχουν καταγραφεί συγκεκριμένα μοντέλα που τις οριοθετούν(σχήμα 1).

Σχήμα 1. Σταδιακό μοντέλο

2.4.1. Σταδιακό μοντέλο

Το συγκεκριμένο μοντέλο χρησιμοποιεί ως βάση του τα στάδια ανάπτυξης του παιδιού μέσα στο χρόνο. Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτού του μοντέλου η ευθύνη για την ανάπτυξη του παιδιού αναλαμβάνεται πρώτιστα από την οικογένεια, έπειτα το σχολείο και τελικά το ίδιο το άτομο είναι εκείνο που ολοκληρώνει την ανάπτυξή του με την ενηλικίωσή του. Το βασικό του μειονέκτημα είναι ότι δεν προνοεί ούτε επιτρέπει την αλληλεπίδραση μεταξύ της οικογένειας και του σχολείου, αλλά υποθέτει την παράδοση της κύριας ευθύνης από την πρώτη στο δεύτερο όταν το παιδί πάει σχολείο(Epstein, 2005).

2.4.2. Οργανισμικό μοντέλο

Με βάση τη θεωρία αυτού του μοντέλου, οι διάφοροι οργανισμοί ή οργανωμένες ομάδες λειτουργούν πιο αποτελεσματικά όταν ενεργούν αυτόνομα και ανεξάρτητα. Η εφαρμογή αυτού στη ρύθμιση των σχέσεων σχολείου και οικογένειας δημιουργεί προβλήματα με βασικότερο τη δημιουργία μιας στάσης, η οποία χαρακτηρίζεται από τη διστακτικότητα γονιών και εκπαιδευτικών να συνεργαστούν. Και οι δυο αποφεύγονται να «επεμβαίνουν», οι μεν στο σχολείο και οι δε στο σπίτι. Οι εκπαιδευτικοί έρχονται σε επαφή με τους γονείς μόνο όταν το παιδί αντιμετωπίζει μαθησιακά προβλήματα ή προβλήματα συμπεριφοράς και οι γονείς ζητούν τη γνώμη των εκπαιδευτικών μόνο όταν το παιδί έχει δυσκολίες στο σπίτι(Allen et al., 1994, Coll et al, 2002, Kohn et al, 2000)

2.4.3 Οικοσυστημικό μοντέλο

Το συγκεκριμένο μοντέλο (**σχήμα 2**)θεωρεί τόσο την οικογένεια όσο και το σχολείο ως οργανικά μέρη του ίδιου συστήματος και που η αλληλεπίδραση τους όχι μόνο δεν εμποδίζεται αλλά θεωρείται επιθυμητή και αυτονόητη. Σύμφωνα με το οικοσυστημικό μοντέλο το άτομο ανήκει ταυτόχρονα σε διάφορα υποσυστήματα τα οποία το επηρεάζουν, άλλα σε μεγαλύτερο και σε άλλα σε μικρότερο βαθμό. Το αναπτυσσόμενο άτομο δέχεται επιδράσεις από όλα τα υποσυστήματα στα οποία είναι μέλος. Τα μικροσυστήματα, όπως είναι φυσικό, ασκούν τη μεγαλύτερη επίδραση. Το σχολείο, η οικογένεια και η ομάδα των συνομηλίκων ανήκουν στα μικροσυστήματα και ως εκ τούτου ασκούν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του παιδιού(Bronfenbrenner,1989).

Σχήμα 2. Οικοσυστημικό μοντέλο

2.4.4 Κοινωνικό μοντέλο

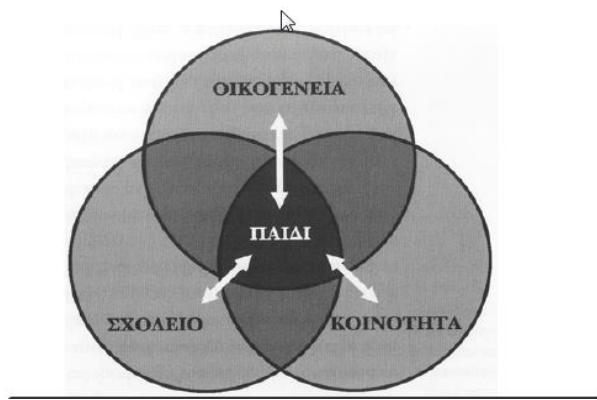
Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο, η λειτουργία του σχολείου μέσα στην κοινωνία και η λειτουργία του εκπαιδευτικού μέσα στο σχολείο έχουν σημεία τομής και σύγκλισης και η πλοκή τους παράγει συμπεριφορά τόσο από τη μεριά του εκπαιδευτικού όσο και από τη μεριά του σχολείου. Με τη βοήθεια αυτού του μοντέλου μπορεί να προβλεφθεί η αντίδραση του σχολείου σε καινοτομίες όπως τα προγράμματα που αφορούν τη γονεϊκή εμπλοκή Fantuzzo et al, 200).

2.4.5. Σφαιρικό μοντέλο ή μοντέλο επικαλυπτόμενων σφαιρών επιφροής

Το μοντέλο αυτό(Epstein and Sheldon, 2006), αναγνωρίζει την ανάγκη για συνεργασία μεταξύ σχολείου και οικογένειας και επισημαίνει τους λόγους για τους οποίους η

συνεργασία αυτή είναι αποδοτική. Θεωρεί επίσης ότι οι κοινές δράσεις σχολείου-οικογένειας- κοινότητας μπορούν να υποστηρίξουν τα παιδιά να επιτύχουν αρχικά στο σχολείο και αργότερα στη ζωή, να ενισχύσουν τις ικανότητες των γονιών οι οποίοι έτσι θα βοηθήσουν ουσιαστικά τα παιδιά τους, αλλά και να βοηθήσουν και τους εκπαιδευτικούς στο έργο τους. Σύμφωνα με το μοντέλο αυτό, η οικογένεια, το σχολείο και η κοινότητα, που αποτελούν τα ευρύτερα περιβάλλοντα μέσα στα οποία μαθαίνουν και εξελίσσονται οι μαθητές, παριστάνονται από τρεις επικαλυπτόμενες σφαίρες που έχουν ως σημείο τομής τους το παιδί (**σχήμα 3**). Οι τρεις αυτές σφαίρες πλησιάζουν ή απομακρύνονται μεταξύ τους ανάλογα με την ηλικία του παιδιού, τις στάσεις των εκπαιδευτικών και το βαθμό ευαισθητοποίησης της κοινότητας σε θέματα εμπλοκής των γονιών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Σχήμα 3. Σφαιρικό μοντέλο

Υπάρχουν διάφορες μορφές με τις οποίες μπορούν να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν τα δυο υποσυστήματα, οικογένεια και σχολείο. Η πιο αποδεκτή και εύχρηστη κατηγοριοποίηση έχει προταθεί από τον Epstein(1996) και περιλαμβάνει έξι τύπους σχέσεων (**πίνακας 1**).

Πίνακας 2. Τύποι σχέσεων και επικοινωνίας

Τύπος	Περιγραφή
Επικοινωνία σχολείου-οικογένειας	Αναφέρεται στη δημιουργία ενός συστήματος επικοινωνίας με διπλή κατεύθυνση. όπου από τη μια οι γονείς ενημερώνονται για τα σχολικά προγράμματα και την πρόοδο των παιδιών τους, ενώ από την άλλη το σχολείο ενημερώνεται για τις συνθήκες που

	επικρατούν στο σπίτι και επηρεάζουν για τη μάθηση του παιδιού.
Εθελοντική βοήθεια των γονιών στο σχολείο	Αναφέρεται στην εθελοντική προσφορά υπηρεσιών από τους γονείς σε δραστηριότητες του σχολείου κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, είτε ευκαιριακά(π.χ. συγκεκριμένες, σχολικές εκδηλώσεις), είτε σε πιο συστηματική βάση(π.χ. προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης).
Βοήθεια του σχολείου στο σπίτι	Η οικογένεια δημιουργεί ένα υποστηρικτικό περιβάλλον όπου διευκολύνεται η μάθηση από την πλευρά του παιδιού. Το σχολείο μπορεί να βοηθήσει με ιδέες προς αυτή την κατεύθυνση, αν οι γονείς αδυνατούν να το κάνουν μόνοι.
Βοήθεια στην κατ' οίκον εργασία του παιδιού.	Συνεργασία με τον δάσκαλο, οι γονείς μπορούν να προσφέρουν πρόσθετη βοήθεια στο σπίτι, εάν αυτό κριθεί απαραίτητο
Συμμετοχή σε θέματα διοίκησης του σχολείου.	Οι γονείς μετέχουν ενεργά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που σχετίζονται με την καθημερινότητα των παιδιών τους σχολικό πλαίσιο.
Συνεργασία σχολείου-οικογένειας-κοινότητας	Στο συγκεκριμένο τύπο καταβάλλεται προσπάθεια για τη χρησιμοποίηση πόρων και υπηρεσιών από την ευρύτερη κοινότητα για την κάλυψη σημαντικών αναγκών του σχολείου(π.χ. καθαριότητα, θέρμανση) αλλά και συγκεκριμένων οικογενειών

Η συνεργασία ανάμεσα στην οικογένεια και το σχολείο επιφέρει θετικά αποτελέσματα για όλους, μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς. Η ενεργητική συμμετοχή των γονέων στις εκπαιδευτικές διαδικασίες αποδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντική για τα παιδιά καθώς βελτιώνει τις σχολικές επιδόσεις, βοηθάει στο να διατηρούνται οι καλές επιδόσεις για μεγάλο χρονικό διάστημα, βελτιώνει τη γλωσσική ικανότητα, ενισχύει τη συμμετοχή τους και το ενδιαφέρον τους στην τάξη, συμβάλει στη δημιουργία θετική στάσης και συμπεριφοράς απέναντι στο σχολικό περιβάλλον, συμβάλει στην ανάπτυξη της θετικής εικόνας που έχει το παιδί για τον εαυτό του, συμβάλει στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής και των προβλημάτων προσαρμογής, στην ανάπτυξη συναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων και στην ολοκλήρωση των

σχολικών εργασιών με περισσότερη υπεύθυνο και συστηματικό τρόπο (Gegas & Schwalbe 1986, Georgiou, 1996).

2.5 Η οικογένεια και το σχολείο σε σχέση με την Κοινωνικοποίηση των παιδιών

Η κοινωνικοποίηση παίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του ατόμου. Αποτελεί τη διαδικασία ένταξης και ενσωμάτωσης του ατόμου σε ένα κοινωνικό σύνολο και είναι ουσιαστικά μια διαδικασία με την οποία το άτομο αφενός αποκτά την κοινωνική του ταυτότητα και αφετέρου προσκτάται την κοινωνική του κληρονομιά. Η κοινωνικοποίηση αφορά στην ομαλή ψυχοσωματική ανάπτυξη του παιδιού, η οποία αποτελεί συνισταμένη της εξέλιξης βασικών λειτουργιών όπως κινητικών και αισθητηριακών, καθώς και της γλωσσικής και νοητικής λειτουργίας αλλά της κοινωνικής συμπεριφοράς (Rodrigues, 2002, Souto-Manning & Swick, 2006).

Η οικογένεια και το σχολείο είναι οι δύο σημαντικότεροι παράγοντες αγωγής, που ενεργούν όχι μόνο ανεξάρτητα αλλά και σε στενή αλληλεξάρτηση μεταξύ τους, δημιουργώντας σχέσεις μη γραμμικές, ποικιλόμορφες, πολύπλοκες και κατά περίπτωση άνισες, ως προς το βαθμό επίδρασης που ασκούν στο παιδί-μαθητή. Βέβαια, η επίδραση της οικογένειας είναι ευρύτερη, μεγαλύτερη και διαρκέστερη στην ψυχοκοινωνική διαμόρφωση του παιδιού. Σε αυτήν την ψυχοκοινωνική διαμόρφωση των παιδιών, σημαντική επίδραση ασκούν οι γονείς με την προσωπικότητα που διαθέτουν, τις συμπεριφορές που εκδηλώνουν, τις αξίες και τις πεποιθήσεις τους, τις μεταξύ τους σχέσεις και γενικά με τα συναισθηματικά πρότυπα που δημιουργούν για τα παιδιά τους (Vincent, 2006., Neild, 2005)

Η πρωτογενής κοινωνικοποίηση εκτυλίσσεται αποκλειστικά μέσα στην οικογένεια. Αρχίζει από τη στιγμή της γέννησης και συνεχίζεται με την απόκτηση της πολιτιστικής ταυτότητας του παιδιού. Στη λειτουργία αυτής της κοινωνικής μάθησης συμβάλλουν η έντονη συναισθηματική σχέση μητέρας/παιδιού και ο ρυθμιστικός ρόλος της οικογένειας στη συμπεριφορά του παιδιού. Η δευτερογενής κοινωνικοποίηση πραγματοποιείται στο σχολικό περιβάλλον, δίνοντας στο παιδί τη δυνατότητα να μάθει τους κοινωνικούς ρόλους και τα ήθη και τα έθιμα του πολιτιστικού περιβάλλοντος. Σημαντικό ρόλο στη δευτερογενή κοινωνικοποίηση κατέχουν οι άτυπες ομάδες των συνομηλίκων και φυσικά ο εκπαιδευτικός. Παράλληλα με την οικογένεια και το σχολικό περιβάλλον, δευτερευόντως παράγοντες κοινωνικοποίησης είναι τα μέσα μαζικής

επικοινωνίας, το γειτονικό περιβάλλον, οι φίλοι και το εργασιακό περιβάλλον
(Neild,2005,Souto-Manning & Swick,2006)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.1 Νομικό πλαίσιο

Στην Ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, η μελέτη της σύνδεσης ανάμεσα στο οικογενειακό περιβάλλον και το νηπιαγωγείο έχει ιδιαίτερη επικαιρότητα και σημασία, στη βάση μιας σειράς παραγόντων που αφορούν:

- i. στην πρόσφατη θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης για τα νήπια (παιδιά ηλικίας 5 έως 6 ετών) (Νόμος υπ' αριθ. 3518/21- 12- 2006, ΦΕΚ αρ. 272/A),
- ii. στον αναβαθμισμένο ρόλο που φαίνεται να έχουν οι γονείς στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική στην τάξη, στα πλαίσια των νέων παιδαγωγικών μεθόδων και προσεγγίσεων που εφαρμόζονται ή ενθαρρύνεται να εφαρμοστούν στο νηπιαγωγείο (π.χ. μέθοδος project, portfolio, κτλ.) (Γκλιάου, 2002. Γουλή και συν., 2005, Ρεκαλίδου και συν., 2010)
- iii. στο συνεργατικό μοντέλο σύνδεσης οικογένειας και νηπιαγωγείου που προωθείται στους νέους Οδηγούς για το νηπιαγωγείου (Οδηγός Νηπιαγωγού, Οδηγός Ολοήμερου Νηπιαγωγείου, Οδηγός Γονέων),
- iv. στην έλλειψη εμπειρικών δεδομένων για τις αντιλήψεις και πρακτικές των εμπλεκόμενων φορέων αναφορικά με τους νέους ρόλους και τις σχέσεις γονέων και εκπαιδευτικών, όπως περιγράφονται ή προκύπτουν στα καινούργια προγράμματα για το νηπιαγωγείο.

Αναλυτικά το νομικό πλαίσιο που αφορά στην προσχολική εκπαίδευση στην Ελλάδα εστιάζεται στα παρακάτω (**Πίνακας 2**):

Πίνακας 1. Συγκεντρωτικός πίνακας νομικού πλαισίου για τη λειτουργία των νηπιαγωγείων

➤ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1566. Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις (1985). Στο νόμο αυτό παρουσιάζεται ο σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που

είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά.

- N.2525/1997 (ΦΕΚ 188/1997,τ.Α'): «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις». — N.3518/2006, άρθρο 73 (ΦΕΚ 272/2006, τ.Α'): «Αναδιάρθρωση των κλάδων του ταμείου συντάξεων και εργοληπτών δημοσίων έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και ρύθμιση άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπ. Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας».
- Π.Δ. 200/ 98 (ΦΕΚ 161,τ.Α'): «Οργάνωση και λειτουργία Νηπιαγωγείων». — Φ.353.1/324/105657/Δ1/08-10-2002 (ΦΕΚ 1340/2002 τ.Β'), Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Καθορισμός ειδι-κότερων καθηκόντων, αρμοδιοτήτων των Προϊσταμένων των Περιφερειακών Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, των Διευθυντών και Υποδιευθυντών των Σχολικών Μονάδων και ΣΕΚ και των Συλλόγων Διδασκόντων».
- Φ.3/898/97657/Γ1/25-9-2006 (ΦΕΚ 1507/2006, τ.Β'), Κ.Υ.Α. με θέμα: «Αριθμός νηπίων ανά τμήμα στα Νηπιαγωγεία».
- Φ.32/190/81670/Γ1/20-7-2007(ΦΕΚ 1420/2007,τ.Β'),Υ.Α. του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολοήμερου Νηπιαγωγείου».
- Φ.50/161/71623/Γ1/27-5-2013, εγκύλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Προγραμματισμός Λειτουργίας Ολοήμερων Σχολικών Μονάδων (Δημοτικών-Νηπιαγωγείων) για το σχολικό έτος 2013-2014». Να διατηρηθεί μέχρι Βαθμός ασφαλείας ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ----- Βαθμ. Προτερ. ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π.Ε. ΤΜΗΜΑ Δ'ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ----- Μαρούσι, 27-09-2013 Αριθ. Πρωτ.
- Φ.50/313/138476/Γ1 Ταχ. Δ/νση: Ανδρέα Παπανδρέου 37 Τ.Κ. – Πόλη: 15180 – Μαρούσι Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr> E-mail: t05olohm@minedu.gov.gr Πληροφορίες: Κώστας Παπαχρήστος Εύα Μιμίνη Τηλέφωνο: 210 344 3605/2239/2244/2249/3285 Προς: Πίνακας Αποδεκτών ΑΔΑ: ΒΛ9Α9-ΣΕΠ 2
- Φ.12/427/79844/Γ1/11-06-2013, εγκύλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Προγραμματισμός εκπαιδευτικού έργου σχολικού έτους 2013-2014». — Φ.3/583/122484/Γ1/05-09-2013, εγκύλιος του Υ.ΠΑΙ.Θ., με θέμα: «Λειτουργία των Σχολικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2013-2014

3.2 ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1566. Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις (1985).

Στο νόμο αυτό παρουσιάζεται ο σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη

των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά. Βασικοί συντελεστές για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών είναι: α) η προσωπικότητα και η κατάρτιση του προσωπικού όλων των κλάδων και των βαθμίδων της εκπαίδευσης, β) τα αναλυτικά προγράμματα, τα σχολικά βιβλία και τα λοιπά διδακτικά μέσα, καθώς και η σωστή χρήση τους, γ) η εξασφάλιση όλων των αναγκαίων προϋποθέσεων και μέσων για την απρόσκοπη λειτουργία των σχολείων και δ) η δημιουργία του απαραίτητου παιδαγωγικού κλίματος με την ανάπτυξη αρμονικών διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και στην τάξη και με το σεβασμό προς την προσωπικότητα του κάθε μαθητή.

Τα αναλυτικά προγράμματα αποτελούν άρτιους οδηγούς του εκπαιδευτικού έργου και περιλαμβάνουν κυρίως:

- ✓ σαφώς διατυπωμένους, κατά μάθημα, σκοπούς μέσα στα πλαίσια των γενικών και ειδικών, κατά βαθμίδα, σκοπών της εκπαίδευσης,
- ✓ διδακτέα ύλη επιλεγμένη σύμφωνα με το σκοπό του μαθήματος, σε κάθε επίπεδο, ανάλογη και σύμμετρη προς το ωρολόγιο πρόγραμμα και προς τις αφομοιωτικές δυνατότητες των μαθητών, διαρθρωμένη άρτια σε επιμέρους ενότητες και θέματα,
- ✓ ενδεικτικές κατευθύνσεις για τη μέθοδο και τα μέσα διδασκαλίας κάθε ενότητας ή θέματος.

Τα αναλυτικά προγράμματα καταρτίζονται, δοκιμάζονται πειραματικά, αξιολογούνται και αναθεωρούνται συνεχώς σύμφωνα με τις εξελίξεις στον τομέα των γνώσεων, τις κοινωνικές ανάγκες και την πρόοδο των επιστημών της αγωγής. Τα αναλυτικά προγράμματα της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης ειδικότερα έχουν εσωτερική συνοχή και ενιαία ανάπτυξη των περιεχομένων τους. Τα διδακτικά βιβλία για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς συγγράφονται σύμφωνα με τα αναλυτικά προγράμματα.

Γλώσσα διδασκαλίας, που αποτελεί και αντικείμενο συστηματικής διδασκαλίας και γλώσσα των διδακτικών βιβλίων των μαθητών και των βιβλίων των εκπαιδευτικών είναι η δημοτική, όπως διαμορφώνεται από το λαό και τη δόκιμη λογοτεχνία, χωρίς την αυτούσια μεταφορά ξένων λέξεων.

Στο άρθρο 2 περιγράφεται η διάρθρωση και βαθμίδες της εκπαίδευσης και συγκεκριμένα για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση αυτή αναφέρεται ότι παρέχεται στα νηπιαγωγεία και στα δημοτικά σχολεία. Τα νηπιαγωγεία μπορούν να εντάσσονται και σε κέντρα, στα οποία λειτουργούν μαζί με κρατικούς παιδικούς σταθμούς (παιδικά κέντρα). Στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης φοιτούν μαζί αγόρια και κορίτσια (μικτά σχολεία). Η πρωτοβάθμια και η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από το κράτος δωρεάν.

Στο κεφάλαιο Β' που αφορά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και ειδικά στο άρθρο 3 περιγράφεται η προσχολική αγωγή. Σε αυτό το κεφάλαιο δίνεται ο σκοπός αυτής της βαθμίδας εκπαίδευσης που είναι να βοηθήσει τα νήπια να αναπτυχθούν σωματικά, συναισθηματικά, νοητικά και κοινωνικά μέσα στα πλαίσια που ορίζει ο ευρύτερος σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Ειδικότερα το νηπιαγωγείο βοηθεί τα νήπια:

- α) να καλλιεργούν τις αισθήσεις τους και να οργανώνουν τις πράξεις τους, κινητικές και νοητικές,
- β) να εμπλουτίζουν και να οργανώνουν τις εμπειρίες τους από το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον και να αποκτούν την ικανότητα να διακρίνουν τις σχέσεις και αλληλεπιδράσεις που υπάρχουν μέσα σε αυτό,
- γ) να αναπτύσσουν την ικανότητα κατανόησης και έκφρασης με σύμβολα γενικά και ιδιαίτερα στους τομείς της γλώσσας, των μαθηματικών και της αισθητικής,
- δ) να προχωρούν στη δημιουργία διαπροσωπικών σχέσεων, που θα τα βοηθούν στη βαθμιαία και αρμονική ένταξή τους στην κοινωνική ζωή και
- ε) να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες ελεύθερα και αβίαστα και, μέσα στο πλαίσιο του οργανωμένου περιβάλλοντος, να εθίζονται στην αμφίδρομη σχέση ατόμου και ομάδας.

Η προσχολική αγωγή παρέχεται σε νηπιαγωγεία που λειτουργούν είτε ως ανεξάρτητα είτε μέσα σε παιδικά κέντρα.

- Η διεύθυνση των παιδικών κέντρων, η στελέχωσή τους με το απαραίτητο προσωπικό και κάθε σχετικό θέμα με τη λειτουργία τους ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

- Η τοποθέτηση νηπιαγωγών στα νηπιαγωγεία που λειτουργούν μέσα στα παιδικά κέντρα, η υπηρεσιακή κατάσταση, η εξέλιξη των νηπιαγωγών και η εκπαιδευτική λειτουργία των νηπιαγωγείων αυτών ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- Η φοίτηση στα νηπιαγωγεία είναι διετής και εγγράφονται σε αυτά νήπια που συμπληρώνουν την 1η Οκτωβρίου του έτους εγγραφής ηλικία τριών ετών και έξι μηνών³. Η ηλικία αποδεικνύεται από ληξιαρχική πράξη γέννησης.
- Η φοίτηση στα νηπιαγωγεία γίνεται υποχρεωτική σταδιακά και κατά περιοχές της χώρας που ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών.
- Τα νηπιαγωγεία είναι μονοθέσια και διθέσια. Μονοθέσια είναι εκείνα στα οποία φοιτούν από επτά (7) έως τριάντα (30) νήπια και διθέσια εκείνα στα οποία φοιτούν από τριάντα ένα (31) έως εξήντα (60) νήπια. Ο αριθμός των νηπίων κατά νηπιαγωγό μπορεί να μειώνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών. Κατ' εξαίρεση τα νηπιαγωγεία τα οποία λειτουργούν μέσα στα παιδικά κέντρα μπορεί να είναι μονοθέσια ή πολυθέσια, ανάλογα με τον αριθμό των νηπίων που φοιτούν και με βάση την αντιστοιχία μιας θέσης νηπιαγωγού προς τριάντα (30) νήπια.
- Η ίδρυση και η προαγωγή νηπιαγωγείων και η ανάλογη αύξηση των οργανικών θέσεων νηπιαγωγών γίνονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών.
- Η ίδρυση νηπιαγωγείων σε παιδικά κέντρα και η προσθήκη νέων τμημάτων σε αυτά, ανάλογα με τον αριθμό των νηπίων, καθώς και η ανάλογη αύξηση των οργανικών θέσεων νηπιαγωγών γίνονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών.
- Η κατάργηση, ο υποβιβασμός και η συγχώνευση νηπιαγωγείων και η ανάλογη μείωση των οργανικών θέσεων νηπιαγωγών γίνονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η αντίστοιχη κατάργηση, μείωση τμημάτων ή συγχώνευση νηπιαγωγείων που λειτουργούν σε παιδικά κέντρα και η ανάλογη μείωση των οργανικών θέσεων νηπιαγωγών γίνονται με

προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με:

- (α) την οργάνωση και λειτουργία των νηπιαγωγείων,
- (β) την εισαγωγή νηπίων,
- (γ) την έναρξη, τη λήξη και τη διακοπή των μαθημάτων κατά τους χειμερινούς ή τη συνέχισή τους κατά τους θερινούς μήνες σε ορισμένες περιοχές της χώρας,
- (δ) την παρεχόμενη στα νήπια προσχολική αγωγή και τα διδασκόμενα μαθήματα,
- (ε) το εβδομαδιαίο ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας και αγωγής των νηπίων,
- (στ) την οργάνωση της ζωής των νηπίων και κάθε είδους εκδηλώσεις και
- (ζ) κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τη λειτουργία των νηπιαγωγείων.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στην ίδρυση, οργάνωση, στελέχωση, διεύθυνση και λειτουργία των παιδικών κέντρων.

3.3 ΝΟΜΟΣ ΥΠ. ΑΡΙΘΜ. 2525 (1997) "Ενιαίο Λύκειο, Πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις".

Στο άρθρο 3 περιγράφεται το θεσμικό πλαίσιο για το **Ολοήμερο Νηπιαγωγείο**. Καθιερώνεται η λειτουργία του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου σκοπός του οποίου είναι η αναβάθμιση της προσχολικής αγωγής και η ολοκληρωμένη προετοιμασία των νηπίων για το Δημοτικό Σχολείο, η ενίσχυση του ρόλου της κρατικής μέριμνας με στόχο τη μείωση των μορφωτικών και κοινωνικών διακρίσεων και η εξυπηρέτηση των

εργαζόμενων γονέων. Το Ολοήμερο Νηπιαγωγείο λειτουργεί επί οκτώ (8) ώρες τουλάχιστον ημερησίως. Σε κάθε Ολοήμερο Νηπιαγωγείο τοποθετούνται και υπηρετούν δύο νηπιαγωγοί, τακτικοί ή αναπληρωτές. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, καθορίζεται το πρόγραμμα διδασκαλίας και δημιουργικής απασχόλησης, που εφαρμόζεται στο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο, καθώς και το ωράριο εργασίας, τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των Νηπιαγωγών του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου. Με όμοια απόφαση, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, μετατρέπονται σταδιακά τα λειτουργούντα Νηπιαγωγεία σε Ολοήμερα Νηπιαγωγεία, εφόσον εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις λειτουργίας αυτών σε διδακτικό προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή.

3.4 ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ. Οργάνωση και λειτουργία Νηπιαγωγείων (1998).

Στο άρθρο 1 περιγράφεται σχολική περιφέρεια. Κάθε δημόσιο νηπιαγωγείο έχει δική του σχολική περιφέρεια και σ' αυτό φοιτούντα νήπια που διαμένουν στην περιφέρειά του. Σε δήμους ή κοινότητες που λειτουργούν περισσότερα από ένα νηπιαγωγεία τη σχολική περιφέρεια ορίζει ο αρμόδιος προϊστάμενος της Δ/νσης ή του Γραφείου Εκπ/σης, αφού λάβει υπόψη του την πρόταση της Δημοτικής ή Κοινοτικής Επιτροπής Παιδείας και των προϊσταμένων των νηπιαγωγείων. Με την ίδια διαδικασία γίνεται η μετατόπιση και ο επαναπροσδιορισμός των ορίων, όταν παραστεί ανάγκη.

Τα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία έχουν ενιαία σχολική περιφέρεια και η κατανομή των νηπίων που εγγράφονται σ' αυτά και όσων έρχονται κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους από άλλα νηπιαγωγεία γίνεται σε ισοπληθή τμήματα, ανάλογα με την οργανικότητα των νηπιαγωγείων, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 10 του άρθρου 7 και της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του παρόντος Π.Δ. 3. Τα πειραματικά νηπιαγωγεία δεν έχουν δική τους σχολική περιφέρεια και οι εγγραφές σ' αυτά, μέχρι την έκδοση των προβλεπομένων Π.Δ. και υπουργικών αποφάσεων εξακολουθούν να γίνονται σύμφωνα με τις ισχύουσες δια τάξεις. 4. Εγγραφή νηπίου, το οποίο δεν κατοικεί στη σχολική περιφέρεια του νηπιαγωγείου, μπορεί να γίνει μετά από αιτιολογημένη απόφαση του προϊσταμένου

3.4.1 Επωνυμία νηπιαγωγείων

Τα νηπιαγωγεία φέρουν την επωνυμία του δήμου ή της κοινότητας, στα όρια των οποίων λειτουργούν. Όταν σε ένα δήμο ή κοινότητα λειτουργούν περισσότερα από ένα νηπιαγωγεία, η επωνυμία συμπληρώνεται με αύξοντα αριθμό κατά τη σειρά της ίδρυσης τους. Στις περιπτώσεις που νηπιαγωγεία λειτουργούν σε οικισμούς δήμων ή κοινοτήτων, μπορούν να φέρουν την επωνυμία του οικισμού ή τον αύξοντα αριθμό που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

3.4.2 Σχολικό και διδακτικό έτος

Το σχολικό έτος των νηπιαγωγείων αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει στις 31 Αυγούστου του επόμενου έτους. Το διδακτικό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει στις 21 Ιουνίου του επόμενου έτους. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες αρχίζουν στις 11 Σεπτεμβρίου και λήγουν στις 15 Ιουνίου του επόμενου έτους, ημέρα κατά την οποία χορηγούνται τα αναμνηστικά στα νήπια. Όταν η 15η Ιουνίου είναι Σάββατο ή Κυριακή, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες λήγουν την προηγούμενη Παρασκευή.

3.4.3 Εγγραφές νηπίων

Στο νηπιαγωγείο εγγράφονται νήπια που συμπληρώνουν τη νόμιμη ηλικία. Η προσκόμιση των δικαιολογητικών για εγγραφή γίνεται από 1 μέχρι 15 Ιουνίου του προηγούμενου σχολικού έτους. Προσκόμιση δικαιολογητικών γίνεται και μετά την ημερομηνία αυτή, αν δεν έχει συμπληρωθεί ο προβλεπόμενος αριθμός νηπίων κατά τμήμα.

Για την εγγραφή στο νηπιαγωγείο απαιτούνται:

α. Πιστοποιητικό γέννησης Δήμου ή Κοινότητας για την εγγραφή του νηπίου στα οικεία μητρώα ή δημοτολόγια, στο οποίο αναγράφεται ολογράφως και αριθμητικώς η ημερομηνία γέννησης. Για το νήπιο που θα συνεχίσει τη φοίτησή του στο ίδιο νηπιαγωγείο και δεύτερη χρονιά δεν απαιτείται νέο πιστοποιητικό γέννησης.

β. Επίδειξη του βιβλιαρίου ή προσκόμιση άλλου στοιχείου, στο οποίο φαίνεται ότι έγιναν τα προβλεπόμενα εμβόλια και η οδοντολογική εξέταση.

γ. Υπεύθυνη δήλωση του γονέα ή κηδεμόνα ή άλλο στοιχείο κατά την κρίση του/της προϊσταμένου/νης του νηπιαγωγείου, από το οποίο φαίνεται η διεύθυνση κατοικίας του νηπίου.

δ. Δήλωση του γονέα ότι αναλαμβάνει την ευθύνη για την ασφαλή προσέλευση και αποχώρηση του νηπίου.

Στο νηπιαγωγείο φοιτούν δύο ηλικίες νηπίων. Η πρώτη ηλικία (νήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία πέντε (5) ετών. Η δεύτερη ηλικία (προνήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία τεσσάρων (4) ετών (Η ηλικία εγγραφής των νηπίων ορίζεται με τις διατάξεις του άρ. 10 παρ. 1 α του Ν.2327/S5, ΦΕΚ 156 Α', που αντικατέστη σαν το άρ. 3 παρ. 3 εδ. 1οτου Ν. 1566/85, ως προς το θέμα της ηλικίας που πρέπει να έχουν συμπληρώσει τα εγ γραφόμενα στα νηπιαγωγεία νήπια). Κάθε εγγραφή νηπίου που δεν έχει τη νόμιμη ηλικία θεωρείται άκυρη. Οι αλλοδαποί εγγράφονται στο νηπιαγωγείο προσκομίζοντας τα δικαιολογητικά της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Ζητούνται ακόμη στοιχεία που φανερώνουν την εθνικότητά τους. Με υπουργική απόφαση μπορεί να οριστεί διαφορετική διαδικασία για την εγγραφή των παραπάνω νηπίων και να ζητηθούν πρόσθετα δικαιολογητικά ή να καθοριστεί διαφορετικά ο τρόπος εγγραφής Ελληνοπαίδων ομογενών με ξένη υπηκοότητα. Με παρόμοιες αποφάσεις μπορούν να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τις εγγραφές, όταν για σοβαρούς λόγους Έλληνες ή αλλοδαποί αδυνατούν να καταθέσουν ή καταθέτουν ελλιπή δικαιολογητικά. Σε περίπτωση που ο αριθμός αιτήσεων εγγραφής νηπίων είναι μεγαλύτερος του αριθμού των θέσεων του νηπιαγωγείου και εφόσον οι κτιριακές συνθήκες το επιτρέπουν, είναι δυνατό να λειτουργήσουν περισσότερα τμήματα νηπίων, ανεξάρτητα από την οργανικότητα του νηπιαγωγείου, ύστερα από απόφαση του προϊσταμένου Δ/νσης ή Γραφείου Εκπ/σης η οποία επικυρώνεται από το αρμόδιο Περιφερειακό Υπηρεσιακό Συμβούλιο. 10. Καταρχήν γίνονται δεκτά τα νήπια της πρώτης ηλικίας. Όταν ο αριθμός των υποψηφίων δεν επιτρέπει την ικανοποίηση όλων των αιτήσεων γίνεται κλήρωση. Στις περιπτώσεις που ικανοποιηθούν όλες οι αιτήσεις της Α' ηλικίας και παραμένουν ακόμη κενές θέσεις, αυτές συμπληρώνονται από νήπια Β' ηλικίας κι αν οι αιτήσεις είναι πολλές γίνεται κλήρωση. 11. Η κλήρωση γίνεται την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τις 15 Ιουνίου, αφού ληφθεί υπόψη η παράγραφος 12 αυτού του άρθρου, ενώπιον επιτροπής που αποτελείται από το διδακτικό προσωπικό του νηπιαγωγείου και δύο εκπροσώπους των παρευρισκόμενων γονέων και κηδεμόνων. Η επιτροπή συντάσσει πρακτικό με τη σειρά κλήρωσης, το οποίο υποβάλλεται στον προϊστάμενο της Δ/νσης ή του Γραφείου Εκπ/σης. Με βάση τη σειρά κλήρωσης γίνεται

η εγγραφή στο νηπιαγωγείο, καθώς και η πλήρωση των κενών θέσεων που τυχόν θα δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Κατ' εξαίρεση και χωρίς κλήρωση εγγράφονται τα παρακάτω νηπιαγωγεία των δύο ηλικιών:

α) Τα δίδυμα αδέρφια εφόσον έχει κληρωθεί ο ένας από αυτούς.

β) Τα τέκνα πολυτέκνων, αφού ληφθεί υπόψη η παρ. 10 του παρόντος άρθρου.

γ) Τα τέκνα των νηπιαγωγών που διδάσκουν στο νηπιαγωγείο και των άλλων εκπαιδευτικών που εργάζονται σε συστεγαζόμενα με το νηπιαγωγείο σχολεία.

Στα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία τα δικαιολογητικά συγκεντρώνονται από τους/τις προϊσταμένους/νες των νηπιαγωγείων και η κατανομή των νηπίων γίνεται από το διδακτικό προσωπικό, όταν ο αριθμός των νηπίων δεν απαιτεί κλήρωση. Η κατανομή γίνεται με τρόπο ώστε στα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία να εγγράφεται ο ίδιος αριθμός νηπίων Α' και Β' ηλικίας και περίπου ίδιος αριθμός από τα δύο φύλα. Η κλήρωση στα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία γίνεται με τη διαδικασία που καθορίζεται από την παράγραφο 11 αυτού του άρθρου. Στην επιτροπή μαζί με τους εκπροσώπους των γονέων συμμετέχουν όλοι οι διδάσκοντες στα νηπιαγωγεία.

Σε περίπτωση συνεχούς απουσίας νηπίου πέραν του διμήνου και αφού ο γονέας ή ο κηδεμόνας δεν ανταποκρίθηκαν στις ειδοποιήσεις της Προϊσταμένης του νηπιαγωγείου, η θέση πληρώνεται από άλλο νήπιο που περιλαμβάνεται στη σχετική κατάσταση. Όταν ένα νήπιο γίνει δεκτό για εγγραφή σε νηπιαγωγείο που λειτουργεί με εναλλασσόμενο ωράριο και αδέρφια του είναι μαθητές σχολείου που λειτουργεί πλησίον του νηπιαγωγείου ή συστεγάζεται με αυτό, το νήπιο εγγράφεται σε νηπιαγωγείο ή τμήμα νηπιαγωγείου που έχει το ίδιο ωράριο εργασίας με το παραπάνω σχολείο. Εγγραφή νηπίου σε άλλο νηπιαγωγείο (μετεγγραφή) επειδή άλλαξε ο τόπος κατοικίας του ή για άλλους ειδικούς λόγους γίνεται ή με την προσκόμιση εκ νέου των δικαιολογητικών της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου ή με βεβαίωση του/της προϊσταμένου/νης του νηπιαγωγείου ότι όλα τα δικαιολογητικά έχουν κατατεθεί και έγινε κανονική εγγραφή. Αν στο νηπιαγωγείο έχουν πληρωθεί οι θέσεις και συγχρόνως δεν έχουν ικανοποιηθεί όλες οι αιτήσεις εγγραφής, το νήπιο που προέρχεται από μετεγγραφή εγγράφεται στο τέλος της κατάστασης αναμονής που αφορά την ηλικία του. 17. Με απόφαση του προϊσταμένου της Δ/νσης ή του Γραφείου Εκπ/σης, μπορεί να γίνει ομαδική μετεγγραφή νηπίων από ένα νηπιαγωγείο σε άλλο κοντινό, κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους,

για λόγους αποσυμφόρησης, όταν υπάρχει μεγάλος αριθμός νηπίων στο πρώτο και μικρός στο δεύτερο ή για λόγους αναδιάρθρωσης και ανακατανομής των σχολικών περιφερειών. Η επιλογή των νηπίων που θα μετεγγραφούν γίνεται μετά από κλήρωση, την οποία διενεργεί το σχολικό συμβούλιο. Η κλήρωση γίνεται μόνο στην περίπτωση που το σύνολο του αριθμού των μετεγγραφόμενων νηπίων υπολείπεται ή υπερτερεί του αριθμού των αιτήσεων των γονέων που εκουσίως θέλουν να μετακινήσουν τα παιδιά τους. Αν δεν υπάρχει σύλλογος γονέων, την κλήρωση διενεργεί επιτροπή παρόμοια με αυτή που αναφέρεται στην παράγραφο 11 του παρόντος άρθρου. Η εγγραφή στο νέο νηπιαγωγείο γίνεται με βάση τη βεβαίωση του/της προϊσταμένου/νης του νηπιαγωγείου (υπόδειγμα 2ο) του νηπιαγωγείου από το ο ποίο προέρχονται τα νήπια.

3.5 ΑΡΙΘΜ. Φ. 32/190/81670/Γ1 Ωρολόγιο πρόγραμμα Νηπιαγωγείου και Ολοήμερου Νηπιαγωγείου. Αρ. Φύλλου 1420 (2007).

Σε αυτό το Προεδρικό διάταγμα ορίζεται λεπτομερώς το ωρολόγιο πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου, η πρωινή και απογευματινή λειτουργία, η λειτουργία του ολοήμερου Νηπιαγωγείου, ο διδακτικός χρόνος για όλα τα ανωτέρω, καθώς και η ελάχιστη συμμετοχή λειτουργίας των νηπιαγωγείων (5 παιδιά). Σε αυτό επίσης το έγγραφο καθορίζονται οι όροι εγγραφής των νηπίων. Συγκεκριμένα:

1. Στα τμήματα Νηπιαγωγείου εγγράφονται νήπια που έχουν φιλοξενηθεί σε αυτούς κατά το σχολικό έτος 2006–2007 και συμπληρώνουν την 31η Δεκεμβρίου του 2007, ηλικία πέντε ετών. Οι εγγραφές πραγματοποιούνται μέχρι και 10 Σεπτεμβρίου.
2. Για την εγγραφή απαιτούνται: α. Πιστοποιητικό γέννησης Δήμου ή Κοινότητας για την εγγραφή του νηπίου στα οικεία μητρώα ή δημοτολόγια, στο οποίο αναγράφεται ολογράφως και αριθμητικώς η ημερομηνία γέννησης. β. Επίδειξη του βιβλιαρίου ή προσκόμιση άλλου στοιχείου, στο οποίο φαίνεται ότι έγιναν τα προβλεπόμενα εμβόλια και η οδοντολογική εξέταση.
3. Στο τμήμα Νηπιαγωγείου μπορούν να φοιτούν δύο ηλικίες νηπίων. Η πρώτη ηλικία (νήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους 2007, συμπληρώνουν ηλικία πέντε (5) ετών. Η δεύτερη ηλικία (προνήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους 2007, συμπληρώνουν ηλικία τεσσάρων (4) ετών. Ο ανώτερος αριθμός νηπίων και προνηπίων που φοιτούν δεν υπερβαίνει τα 25.

3.6 ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3518 Αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και ρύθμιση άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Αρθρο 73 Θέματα Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Σε αυτό το άρθρο ορίζεται ότι «η φοίτηση στα νηπιαγωγεία είναι διετής και εγγράφονται σε αυτά νήπια που συμπληρώνουν την 31η Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής ηλικία τεσσάρων (4) ετών. Η φοίτηση όσων την 31η Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία πέντε (5) ετών είναι υποχρεωτική και στην περίπτωση αυτή έχει εφαρμογή το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 1566/1985. β) Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν.1566/1985 (ΦΕΚ 167 Α') προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως: «Σε περιοχές που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις ίδρυσης νηπιαγωγείου μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μετά από εισήγηση του οικείου Περιφερειακού Υπηρεσιακού Συμβουλίου, να λειτουργήσει παράρτημα του πλησιέστερου προς αυτό νηπιαγωγείου.»

3.7 Εγγραφή στο Νηπιαγωγείο-Όροι-Προϋποθέσεις

Η φοίτηση στο Νηπιαγωγείο είναι υποχρεωτική, (όσων νηπίων συμπληρώνουν στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής ηλικία πέντε (5) ετών), σύμφωνα με το άρθρο 73 του Νόμου 3518/06 (ΦΕΚ 272/06, τ. Α'). Η/Ο Προϊσταμένη/ος του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου δέχεται όλες ανεξαιρέτως τις αιτήσεις των γονέων/κηδεμόνων για φοίτηση νηπίων στο Ολοήμερο Πρόγραμμα. Τα νήπια πρώτης ηλικίας εγγράφονται κατά απόλυτη προτεραιότητα. Όταν ικανοποιηθούν οι εγγραφές όλων των νηπίων πρώτης ηλικίας και παραμένουν ακόμη κενές θέσεις, αυτές συμπληρώνονται από νήπια δεύτερης ηλικίας και αν οι αιτήσεις είναι πολλές γίνεται κλήρωση όπως προβλέπεται στο Π.Δ.200/98 (ΦΕΚ 161, τ.Α'). Η λειτουργία των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων εξετάζεται σε επίπεδο ευρύτερης περιοχής και λαμβάνεται μέριμνα, με την εποπτεία του Διευθυντή Π.Ε. και του Σχολικού Συμβούλου ώστε να εξασφαλίζεται η φοίτηση όλων των νηπίων σε αυτά. Σε περίπτωση υπεράριθμων ολοήμερων τμημάτων οι Προϊσταμένες/οι των Νηπιαγωγείων συνεργάζονται με τους Διευθυντές Εκπαίδευσης και τους Σχολικούς συμβούλους, με στόχο να ικανοποιήσουν τη φοίτηση όλων των νηπίων. Με την παρ. 7 του άρθρου 7, του Π.Δ. 200/98, (ΦΕΚ 161 τ. Α'), ρυθμίζονται θέματα εκπρόθεσμων εγγραφών και επανάληψης φοίτησης. Προκειμένου το Υ.ΠΑΙ.Θ. να έχει σαφή εικόνα της στελέχωσης και λειτουργίας των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων,

θα πρέπει οι Προϊστάμενες/οι να ενημερώνουν άμεσα το Διευθυντή Π.Ε. για οποιαδήποτε μεταβολή παρουσιάζεται στον αριθμό των μαθητών που φοιτούν στο Ολοήμερο Πρόγραμμα, καθώς και το Σύστημα Καταγραφής Π/θμιας – Δ/θμιας (survey). Παράλληλα θα πρέπει να αποστέλλουν στην αρχή κάθε τριμήνου στον Διευθυντή Εκπαίδευσης, ονομαστική κατάσταση των νηπίων που φοιτούν στο Ολοήμερο Τμήμα.

3.8 Οργάνωση Ολοήμερου Νηπιαγωγείου

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες, Ολοήμερα Νηπιαγωγεία απομακρυσμένων περιοχών της χώρας ή όταν ιδιαίτεροι λόγοι το επιβάλλουν), με Απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή, κατόπιν σχετικής εισήγησης των Σχολικών Συμβούλων Προσχολικής Αγωγής καθώς και του Διευθυντή Π.Ε., η διάρθρωση των τμημάτων κι ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός φοιτούντων νηπίων, μπορεί να ορίζεται διαφορετικά. Κανένα Ολοήμερο Νηπιαγωγείο δε θα αναστείλει τη λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος, καθώς είναι δυνατόν να φιλοξενήσει νήπια όμορων πληθωρικών Ολοήμερων Νηπιαγωγείων, με έγκριση των Προϊστάμενων Αρχών, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που δε λειτούργησαν τα προηγούμενα έτη ενώ είχαν οριστεί ως Ολοήμερα, και μη εξαιρουμένων εκείνων στα οποία δεν κατατέθηκαν σχετικές δηλώσεις γονέων/κηδεμόνων, για το σχολικό έτος 2013-2014.

Σε περιπτώσεις που είναι αδύνατη η λειτουργία Ολοήμερου Νηπιαγωγείου, μπορεί αυτή να ανασταλεί για ένα έτος, με Απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Π.Ε. και Δ.Ε., ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του Σχολικού Συμβούλου Προσχολικής Αγωγής και σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή Π.Ε.. Οι Περιφερειακοί Διευθυντές, θα πρέπει να υποβάλουν στη Διεύθυνση Σπουδών Π.Ε. του Υ.ΠΑΙ.Θ. μέχρι 15-10-2013, συγκεντρωτικό πίνακα των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων, τα οποία με απόφασή τους δε θα λειτουργήσουν ως Ολοήμερα το τρέχον σχολικό έτος, στον οποίο θα αναφέρεται επίσης, ο λόγος αναστολής του Ολοήμερου Προγράμματος. Αν σε ένα Ολοήμερο Νηπιαγωγείο λειτουργεί ολοήμερο και κλασικό τμήμα, (κάθε τμήμα λειτουργεί ως προς το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα και το ωράριο ανεξάρτητα από το άλλο), σε περίπτωση που ο αριθμός των νηπίων του ολοήμερου τμήματος είναι μικρότερος του προβλεπόμενου και στο κλασικό μεγαλύτερος, με τη σύμφωνη γνώμη του/της Σχολικού Συμβούλου Προσχολικής Αγωγής, δίνεται η δυνατότητα να κατανεμηθούν οι μαθητές του κλασικού στα δύο τμήματα μέχρι τη λήξη του κλασικού προγράμματος και να συνεχίζουν στο ολοήμερο πρόγραμμα όσοι μαθητές έχουν δηλώσει συμμετοχή σ' αυτό.

Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις που συμβαίνει το αντίθετο, δηλαδή ο αριθμός των εγγεγραμμένων νηπίων στο ολοήμερο τμήμα είναι μεγαλύτερος του προβλεπόμενου, εφόσον υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές (αίθουσες, εξοπλισμός, κ.λ.π.) και το απαραίτητο εκπαιδευτικό προσωπικό, με τη σύμφωνη γνώμη του/της Σχολικού Συμβούλου Προσχολικής Αγωγής, του Διευθυντή Π.Ε. και με την έγκριση/απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή, δίνεται η δυνατότητα να δημιουργούνται επιπλέον ολοήμερα τμήματα (για ένα διδακτικό έτος). Στις περιπτώσεις αυτές τα νήπια του κλασικού τμήματος κατανέμονται στα ολοήμερα τμήματα και αποχωρούν με τη λήξη του κλασικού προγράμματος (12:30). Όταν σε μια περιοχή λειτουργούν μόνο Ολοήμερα Νηπιαγωγεία και δεν υπάρχει κλασικό τμήμα ενώ υπάρχουν αιτήματα γονέων για φοίτηση νηπίων πρώτης ηλικίας σε κλασικό τμήμα, μπορεί να επιτραπεί μόνο για τα νήπια αυτά, με τη σύμφωνη γνώμη του Σχολικού Συμβούλου Προσχολικής Αγωγής και του Διευθυντή Π.Ε., η φοίτησή τους σε ολοήμερο τμήμα και η αποχώρησή τους στις 12:30.

Οι Προϊστάμενες/οι των Νηπιαγωγείων είναι υπεύθυνοι για την παρακολούθηση της φοίτησης των νηπίων στο Ολοήμερο Πρόγραμμα. Σε κάθε περίπτωση αύξησης ή μείωσης του αριθμού των νηπίων που παρακολουθούν το πρόγραμμα του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου, κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, ενημερώνουν με έγγραφό τους το Σχολικό Σύμβουλο Προσχολικής Αγωγής, το Διευθυντή Π.Ε. καθώς και το ηλεκτρονικό Σύστημα Καταγραφής Π.Ε. & Δ.Ε.(survey). Στην περίπτωση συνεχούς απουσίας νηπίου από το Ολοήμερο Τμήμα, η/ο Προϊσταμένη/ος του Νηπιαγωγείου ενημερώνει εκ νέου τους γονείς/κηδεμόνες για την υποχρεωτικότητα της φοίτησης. Εάν και μετά την ενημέρωση συνεχίζονται οι απουσίες, ενημερώνει εγγράφως τους γονείς/κηδεμόνες και τους ζητά τη συμπλήρωση σχετικής υπεύθυνης δήλωσης για τη μη συμμετοχή στο Ολοήμερο Πρόγραμμα. Μετά από αυτή τη διαδικασία η/ο Προϊσταμένη/ος του Νηπιαγωγείου μπορεί να διαγράψει το νήπιο από το Ολοήμερο Τμήμα και να ενημερώσει το Διευθυντή Εκπαίδευσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

4.1 Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τους παράγοντες εκείνους που επηρεάζουν τους γονείς στην επιλογή της πρώτης σχολική μονάδας εκπαίδευσης που είναι το νηπιαγωγείο και η προσχολική εκπαίδευση.

4.2 Δειγματοληψία

Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε σε γονείς των οποίων τα παιδιά φοιτούν σε δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία στην πόλη της Κορίνθου. Τα κριτήρια για την ένταξη στην έρευνα ήταν:

- *Γονείς των οποίων τα παιδιά τους είναι σε ηλικία 4-6 ετών*
- *Γονείς των οποίων τα παιδιά τους φοιτούν σε δημόσια ή ιδιωτικά νηπιαγωγεία*
- *Γονείς που διαμένουν στον δήμο Κορινθίων*

Ως μέθοδος δειγματοληψίας εφαρμόστηκε η μέθοδος της δειγματοληψίας χιονοστιβάδας, δεδομένου ότι προσδίδει υψηλό βαθμό αντιπροσωπευτικότητας δείγματος και ποιότητας δεδομένων και προσεγγίζει εύκολα τον ζητούμενο πληθυσμό. Οι αρχικοί γονείς (5) που ανευρέθηκαν (δείγμα ευκολίας), χρησιμοποιήθηκαν ως πληροφορητές, συστήνοντας δύο τουλάχιστον ακόμα γονείς με παιδιά σε δημόσιο και ιδιωτικό νηπιαγωγείο. Η χρονική περίοδος διεξαγωγής της έρευνας ήταν από 05/11/2018 μέχρι την 28/02/2019.

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε με την μέθοδο της αυτοσυμπλήρωσης. Αρχικά μετά γινόταν τηλεφωνική επικοινωνία με τους γονείς και δινόταν ραντεβού κατά τη διάρκεια του οποίου ενημερωνόταν ο γονέας και συμπλήρωνε το ερωτηματολόγιο. Οι ερωτηθέντες ενημερώθηκαν προφορικά με βάση το γραπτό κείμενο του Ερωτηματολογίου, για τον σκοπό της έρευνας και τη διασφάλιση της ανωνυμίας τους. Ο χρόνος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου δεν ξεπερνούσε τα 15 λεπτά και τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια τοποθετούνταν σε φακέλους, ώστε να διασφαλίζεται η ανωνυμία των συμμετεχόντων.

4.3 Υλικό Έρευνας

Σύμφωνα με στοιχεία από τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Κορινθίας, στην πόλη της Κορίνθου φοιτούν συνολικά 564 παιδιά σε δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Βάσει του συνολικού αριθμού των παιδιών προσδιορίστηκε το αντιπροσωπευτικό δείγμα της Έρευνας. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε βασίστηκε στη χρήση του λογισμικού RAOSOFT (margin error 5%, confidence level 95% and response distribution 50%) το οποίο ανέδειξε ότι στην περίπτωση της παρούσας έρευνας, ο αριθμός των ερωτηματολογίων θα πρέπει να ανέρχεται στα 229. Ωστόσο, το τελικό δείγμα διαμορφώθηκε σε 180, με ποσοστό ανταπόκρισης 78%.

4.4 Ερωτηματολόγιο Έρευνας

Το εργαλείο που δημιουργήθηκε για τη συγκεκριμένη μελέτη διαμορφώθηκε από την ερευνήτρια μετά από την ανασκόπηση μελετών κυρίως από το διεθνή χώρο και προσαρμόστηκε σε δεδομένα της Ελληνικής πραγματικότητας (**παράρτημα**). Το ερωτηματολόγιο ελέγχθηκε ως προς τη μορφή του, τη γλώσσα του, τη σαφήνεια του, τη δυνσκολία και την αξιοπιστία του σε μια πιλοτική έρευνα που προηγήθηκε της κύριας δειγματοληψίας. Τέθηκε σε πιλοτική εφαρμογή 10 ατόμων και σε face validity από τρεις ειδικούς (στατιστικό αναλυτή, διευθυντή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, γονέα με εξειδίκευση στη μεθοδολογία της έρευνας).

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφική ανασκόπηση, φαίνεται ότι η βασική επιλογή βρίσκεται μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού σχολείου. Οι παράγοντες που επηρεάζουν αυτή την επιλογή είναι πολλοί και αφορούν τόσο στην οικογενειακή και κοινωνική κουλτούρα όσο και στην οικονομική κατάσταση. Επίσης η διαφοροποίηση των εκπαιδευτικών συστημάτων ανά χώρα και το πολιτικό και θεσμικό πλαίσιο μπορεί να διαφοροποιεί αυτούς τους παράγοντες.

Όλες οι ερωτήσεις είναι κλειστού τύπου, διχοτόμες (ναι, όχι) ή πολλαπλής επιλογής, με τη μορφή κλίμακας(*Καθόλου, Λίγο, Μέτρια, Πολύ, Πάρα πολύ*).

Η διάρθρωσή του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

- 1. Δημογραφικά Στοιχεία (7 ερωτήσεις):** Στην ενότητα αυτή καταγράφονται στοιχεία για το φύλο, την ηλικία, εκπαιδευτικό επίπεδο, επαγγελματική και οικογενειακή κατάσταση, τον αριθμό παιδιών καθώς και το μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα.
- 2. Κυρίως μέρος:** Στο δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου καταγράφονται στοιχεία τα οποία καταδεικνύουν εάν οι γονείς έχουν παιδιά που φοιτούν σε δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο αλλά και τους λόγους για τους οποίους επέλεξαν τη μία ή την άλλη επιλογή (23 ερωτήσεις). Διερευνώνται επίσης οι πηγές πληροφόρησης που είχαν οι γονείς για το σχολείο φοίτησης των παιδιών τους.

Συγκεκριμένα με δύο ερωτήσεις (8-12) διερευνάται η επιλογή μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού σχολείου. Η ερώτηση 13, αφορά την επιλογή εκείνων των γονέων που επέλεξαν ιδιωτικό σχολείο και διερευνά τον τρόπο πληροφόρησής τους γι' αυτό.

Τέλος η 14^η ερώτηση η οποία ουσιαστικά απαρτίζεται από 23 υποερωτήματα είναι η κεντρική ερώτηση η οποία γενικά όλους τους παράγοντες που πιθανώς να έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου (δημόσιου ή ιδιωτικού).

4.5 Μέθοδος Ανάλυσης

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν εισήχθηκαν σε Η/Υ όπου και πραγματοποιήθηκε ποιοτικός έλεγχος, προκειμένου να διεξαχθεί η στατιστική τους επεξεργασία, με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος S.P.S.S. 19 (Statistical Package for Social Sciences). Επιπλέον, αξιολογήθηκαν τα αποτελέσματα και διεξάχθηκαν τα τελικά συμπεράσματα.

4.5.1 Εισαγωγή δεδομένων στον Η/Υ – Διεξαγωγή Ποιοτικού Ελέγχου

Κατά τη διάρκεια της εισαγωγής των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε ταυτόχρονα και ποιοτικός έλεγχος. Συγκεκριμένα, α) ανάγνωση όλων των στοιχείων της βάσης δεδομένων και άμεση διόρθωση όπου κρίθηκε αναγκαίο, β) Στατιστική επεξεργασία των στοιχείων και έλεγχος σημείων όπου εμφανίζονταν πιθανές ανωμαλίες, γ) τυχαία δειγματοληψία ερωτηματολογίων (5%) και έλεγχός τους.

4.5.2 Στατιστική επεξεργασία

Έπειτα από τον ποιοτικό έλεγχο των ερωτηματολογίων ξεκίνησε η στατιστική επεξεργασία με σκοπό την διεξαγωγή αποτελεσμάτων που χρησιμοποιήθηκαν για την εξαγωγή των τελικών συμπερασμάτων.

Τα βήματα που ακολουθήθηκαν στην ενέργεια αυτή ήταν τα εξής:

- ✓ Παρουσίαση περιγραφικών αποτελεσμάτων με τη μορφή ποσοστιαίων κατανομών, μέσων τιμών και τυπικών αποκλίσεων που αφορούσαν τις απαντήσεις των γονέων .
- ✓ Σύγκριση με βάση τις ποσοστιαίες κατανομές και τις μέσες τιμές μεταξύ των χαρακτηριστικών του δείγματος και των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο.

4.5.3 Έλεγχοι Υποθέσεων

Στοχεύοντας στη σημαντικότητα των αποτελεσμάτων πραγματοποιήθηκε έλεγχος ανεξαρτησίας των μεταβλητών με τη μέθοδο χ^2 (Pearson's chi square test) για τις ποιοτικές μεταβλητές, Student's t-test για ποσοτικές μεταβλητές με δίτιμες ανεξάρτητες, και ανάλυση διακύμανσης (ANOVA) για ποσοτικές μεταβλητές σε σύγκριση με μεταβλητές τριών και άνω τιμών.

4.6 Ανάλυση μελετών

Στην παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση συμπεριελήφθησαν πέντε μελέτες (**πίνακας 3**) από το διεθνή χώρο, οι οποίες διερεύνησαν τους παράγοντες εκείνους που επηρεάζουν την επιλογή σχολείου από τους γονείς.

Πίνακας 3. Ανάλυση μελετών

a/a	Συγγραφείς	Έτος δημοσίευσης Χώρα	Είδος μελέτης	Δείγμα
1.	Bosetti Lynn	2004- Καναδάς	Έρευνα	1512 γονείς μαθητών
2.	Goldring Ellen Rowley Kristie J.	2006- ΗΠΑ	Έρευνα	70.000 γονείς μαθητών
3.	Klute Mary	2012- ΗΠΑ	Έρευνα	23.154 γονείς μαθητών

4.	Hastings JS., Van Weelden R., Weinstein JM	2007-ΗΠΑ Πανεπιστήμιο ΓΕΙΛ	Έρευνα	Δύο ομάδες γονείς μαθητών 1.325 και 1.275
5.	Natalie Lacireno-Paquet, Charleen Brantley	2008-ΗΠΑ	Περιγραφική Ανασκόπηση	Μελέτες της τελευταίας 15ετίας

Συγκεκριμένα:

1. Η μελέτη της Bosetti L.,2004 διερεύνησε τους λόγους με τους οποίους οι γονείς μαθητών επέλεξαν συγκεκριμένα δημοτικά σχολεία για να φοιτήσουν τα παιδιά τους. Εστιάζει στη λογική, στις αξίες και στις καταστάσεις εκείνες που φαίνεται να επηρέασαν την κρίση τους, συζητώντας παράλληλα τις συνέπειες αυτών των επιλογών για το σχολείο και το εκπαιδευτικό σύστημα. Στη μελέτη συμπεριελήφθησαν 26 δημοτικά σχολεία της Αλμπέρτα του Καναδά, εκ των οποίων τα 8 ήταν δημόσια, τα 10 ήταν δημόσια αλλά με εναλλακτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα και τα 11 ήταν ιδιωτικά σχολεία, ενώ όλα τα σχολεία αφορούσαν τον ίδιο πληθυσμό. Οι γονείς (n=1512) έλαβαν ανώνυμα ερωτηματολόγια τον Μάιο, πριν αρχίσει δηλαδή η νέα σχολική χρονιά και ομάδες ερευνητών συνάντησαν μετά την επιστροφή των ερωτηματολογίων γονείς και στα τρία είδη σχολείων. Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν ότι η επιλογή του δημόσιου σχολείου αφορά είτε οικογένειες με χαμηλό οικονομικό εισόδημα ή οικογένειες με υψηλότερο εισόδημα, οι οποίες όμως λόγω της γειτνίασης της εργασίας τους με το συγκεκριμένο σχολείο, το επέλεξαν λόγω ευκολίας πρόσβασης. Το 43% των παιδιών φοιτούσαν σε δημόσια σχολεία και είχαν οικογενειακό εισόδημα (>50.000\$), ενώ μόνο το 12% είχε υψηλό εισόδημα. Μελέτη σχετική επίσης από τον Καναδά δείχνει ότι το 29% των παιδιών που φοιτούν σε

ιδιωτικά σχολεία έχει σχετικά χαμηλό εισόδημα ($>50.000\$$), ενώ το 26% έχει διπλάσιο οικογενειακό εισόδημα, επιβεβαιώνοντας ότι για την επιλογή σχολείου μεταξύ ιδιωτικού ή δημόσιου δεν είναι ισχυρότερο το οικονομικό κριτήριο.

Οι θρησκευτικές πεποιθήσεις έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην επιλογή, καθώς οι γονείς ειδικά εκείνοι με το υψηλότερο εισόδημα φάνηκε να επιλέγουν ιδιωτικά ειδικά σχολεία με συγκεκριμένο θρησκευτικό προσανατολισμό.

Όσον αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων το 50% είχε πανεπιστημιακή εκπαίδευση, εκείνοι που επέλεξαν ιδιωτικό σχολείο με θρησκευτική κατεύθυνση ήταν πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε μεγαλύτερο ποσοστό (65%). Τα σχολεία με εναλλακτικό πρόγραμμα τα επέλεξαν οι έχοντες το χαμηλότερο εισόδημα, αλλά και οι έχοντες σε μεγαλύτερο ποσοστό υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης, ενώ μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων σχολείων, το επίπεδο εκπαίδευσης ήταν σχεδόν ίδιο.

Η πλειοψηφία των γονέων ήταν έγγαμοι ενώ στα εναλλακτικά σχολεία ανέφεραν μεγαλύτερη πιθανότητα διαζυγίου. Επίσης στα εναλλακτικά σχολεία επειδή στα δίδακτρα δεν περιλαμβάνονταν τη μεταφορά αυτό αποτέλεσε αποτρεπτικό παράγοντα επιλογής για πολλούς γονείς. Περίπου οι μισοί από τους γονείς που επέλεξαν δημόσια σχολεία ανέφεραν επίσης ότι κατά την επιλογή σχολείου δεν αναζήτησαν ιδιαίτερες πληροφορίες, ενώ εκείνοι που επέλεξαν εναλλακτικά αναζήτησαν περισσότερο πληροφορίες για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και το ίδιο περίπου και εκείνοι που επέλεξαν ιδιωτικό σχολείο. Επίσης οι γονείς που επιλέγουν εναλλακτικό σχολείο λαμβάνουν υπόψη τους τα θέλω των παιδιών τους και προηγούμενες εμπειρίες από τα άλλα τους παιδιά. Σημαντικά κριτήρια για την επιλογή των γονέων ήταν επίσης οι μικρότερες τάξεις, οι αξίες τους, το στυλ διδασκαλίας και η ακαδημαϊκή φήμη του σχολείου. Οι μισοί συμμετέχοντες δήλωσαν ότι σημαντικό λόγο στην επιλογή τους ήταν η εγγύτητα του σχολείου με την οικία τους και το 31% επηρεάστηκε από τα ειδικά προγράμματα εκπαίδευσης. Ως εκπαιδευτικοί στόχοι από τους γονείς τέθηκαν η ακαδημαϊκή αριστεία, η θρησκευτική και η εναλλακτική εκπαίδευση και το σχολικό περιβάλλον. Η ικανοποίηση των γονέων από τη φοίτηση των παιδιών σε δημόσια και εναλλακτικά σχολεία ήταν υψηλή (75% vs 88%), ενώ το 90% εκείνων που επέλεξε ιδιωτικό σχολείο δήλωσε ότι δεν θα το άλλαζε.

2. Στη μελέτη των Goldring et.al, 2006, επισημαίνονται οι παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή των γονέων όταν πρόκειται για το σχολείο των παιδιών τους.

Στη μελέτη συμμετείχα οι γονείς των 70.00 μαθητών σε 129 σχολεία της Καλιφόρνιας. Φαίνεται ότι οι γονείς που επιλέγουν τα ιδιωτικά σχολεία επηρεάζονται από την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα και το πρόγραμμα σπουδών τους, την πειθαρχία και την ασφάλεια που προσφέρουν. Οι θρησκευτικές αξίες είναι επίσης σημαντικός παράγοντας ιδιαίτερα για τους καθολικούς και το οικογενειακό εισόδημα επηρεάζει την επιλογή με κατεύθυνση το ιδιωτικό σχολείο. Συχνά η καλή φήμη ενός δημόσιου σχολείου για την ποιότητα της εκπαίδευσης μπορεί να επηρεάσει τη γνώμη των γονέων και τέλος ο μικρός αριθμός ανά τάξη αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την επιλογή σχολείου. Οι πληροφορίες σχετικά με τις λεπτομέρειες των χαρακτηριστικών ενός σχολείου αναζητούνται συνήθως από γονείς με υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο και εισόδημα. Στις ΗΠΑ οι φυλετικές διακρίσεις αποτελούν έναν ακόμα λόγο επιλογής. Φυσικά υπάρχει και σημαντικό ποσοστό γονέων που ακολουθούν μια παθητική τακτική και δεν επιλέγουν σχολείο βασισμένοι σε πληροφορίες ή αξίες , αλλά μόνο από την ευκολία πρόσβασης. Το προφίλ των γονέων που συμμετέχουν ενεργά στην επιλογή και επιλέγουν συχνότερα ιδιωτικά σχολεία είναι το υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, το αυξημένο οικογενειακό εισόδημα , η ασφάλεια, η προηγούμενη κακή εμπειρία τους από άλλο σχολείο, η συμμετοχική τους διάθεση και το ενδιαφέρον τους στην εκπαίδευση του παιδιού τους και τέλος την ακαδημαϊκή προσέγγιση και προσανατολισμό του σχολείου. Σημαντικός είναι και ο τρόπος πληροφόρησης που εκτός από τις πληροφορίες από τους συνανθρώπους οι γονείς επιλέγουν και τη διαδικτυακή πληροφορία που μπορεί να δίνει το σχολείο αλλά και η φοροελαφρύνσεις που μπορεί να έχει κάποιος ο οποίος πληρώνει ιδιωτικό σχολείο. Βέβαια φαίνεται από τη μελέτη ότι η πρώτη επιλογή δεν είναι απριόρι το ιδιωτικό σχολείο έναντι του δημοσίου αλλά συχνά παρεμβαίνουν αρκετοί παράγοντες πριν την επιλογή.

3. Το 2012 στο Ντένβερ των ΗΠΑ, ενεργοποιήθηκε ένα πρόγραμμα ενιαίας και ορθολογικής προσέγγισης σε ότι αφορά στην επιλογή σχολείου. Οι γονείς (n=23.154) συμπλήρωσαν ένα έντυπο με τις πέντε κορυφαίες επιλογές τους, μέσω μιας ειδικής φόρμουλας, καθώς και τη γνώμη τους για την αξιολόγηση του σχολείου που φοιτούν τα παιδιά τους, τα ειδικά προγράμματα που εφαρμόζουν τα σχολεία σε επίπεδο εστίασης και άλλων παροχών, η προσβασιμότητα σε σχέση με τόπο κατοικίας ή εργασίας και η φήμη του σχολείου στην κοινωνία. Επίσης διερευνήθηκαν οι πηγές πληροφόρησης που είχαν οι γονείς. Περίπου το 50% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι η τοποθεσία κοντά στο σπίτι ή την εργασία είναι ο σημαντικότερος λόγος επιλογής

και έπονται τα ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα του σχολείου (31%) και η καλή φήμη (27%), ενώ σχετικά με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα εστιάζουν οι γονείς κυρίως φοιτητών (πανεπιστημίων, κολεγίων). Σε ότι αφορά την εθνικότητα, φάνηκε ότι οι έγχρωμοι γονείς (35%) επηρεάστηκαν περισσότερο από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα από τους λευκούς γονείς (15%) και τους ισπανόφωνους (28%). Επίσης το 32% θεωρούν ότι η προσφορά δωρεάν γεύματος αποτελεί σημαντικό λόγο για την επιλογή του σχολείου. Η κυριότερη πηγή πληροφόρησης οι δάσκαλοι και οι υπεύθυνοι των σχολείων (33%) και έπονται οι άλλοι γονείς (30%) και ο οδηγός σπουδών (28%). Επισημαίνεται τέλος η χρησιμότητα ενός εντύπου με όλες τις χρήσιμες πληροφορίες για τα σχολεία της πολιτείας όλων των βαθμίδων με συστηματική επικαιροποίηση των δεδομένων.

4. Η μελέτη των Hastings et al., 2007, από το Πανεπιστήμιο του Γέιλ, η οποία διερεύνησε τα κίνητρα των γονέων στην επιλογή σχολείου για τα παιδιά τους και τα αποτελέσματα αυτής της επιλογής. Τον Ιανουάριο του 2006 εστάλη έντυπο σε γονείς μαθητών δημοτικών σχολείων. Η μελέτη έδειξε ότι οι γονείς με χαμηλό εισόδημα δεν έχουν ως πρωτεύων κριτήριο την ακαδημαϊκή προσέγγιση του σχολείου, ενώ η παροχή πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις των μαθητών που φοιτούν σε ένα σχολείο μπορεί να αλλάξει την επιλογή από τον γονέα. Επίσης οι γονείς με χαμηλότερο οικογενειακό εισόδημα έχουν χαμηλότερες προσδοκίες σχετικά με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των σχολείων, ενώ η πληροφορία σχετικά με τις καλές επιδόσεις μαθητών σε ένα δημόσιο σχολείο μπορεί να προσελκύσει περισσότερους γονείς σε σχέση με την ιδιωτική επιλογή. Η φορολογική έκπτωση που μπορεί να προσφέρει από τα δίδακτρα ενός ιδιωτικού σχολείου μπορεί να αλλάξει την επιλογή του γονιού και το ίδιο μπορεί να κάνει η συστηματική πληροφορία που λαμβάνει ο γονιός για το εκπαιδευτικό σύστημα και τα οφέλη του σχολείου σε ότι αφορά στις επιδόσεις των μαθητών.

5. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση των Natalie Lacireno-Paquet, et al., 2008, προσέγγισε το θέμα της σχολικής επιλογής μέσω αποτύπωσης των ευρημάτων πολλών μελετών από αρκετές χώρες. Η πλειοψηφία των μελετών συγκλίνει στο γεγονός ότι τα ιδιωτικά σχολεία επιλέγουν κυρίως γονείς με υψηλότερα οικονομικά εισοδήματα, ενώ τα χαμηλότερα εισοδήματα επηρεάζονται από ειδικές φοροαπαλλαγές σε ότι αφορά στην επιλογή σχολείου, με αποτέλεσμα μέσω αυτής της πολιτικής να επιλέγονται από οικονομικά ασθενέστερους σχολεία με αξιόλογα εκπαιδευτικά προγράμματα κυρίως

ιδιωτικής πρωτοβουλίας (Schneider, et al, 2002). Όσο δε και εάν επηρεάζεται από οικονομικά στοιχεία, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και ο ειδικός προσανατολισμός σχολείου αποτελεί ένα σημαντικό κίνητρο που επηρεάζει τη γονική κρίση και ιδιαίτερα σε υψηλή βαθμίδα εκπαίδευσης, κυρίως δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια. Η εθνικότητα, ανάλογα με το κράτος στο οποίο αναφερόμαστε αποτελεί έναν παράγοντα που επηρεάζει την επιλογή σχολείου, ειδικά αν οι γονείς ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες (Hamilton, et al., 2005). Βέβαια η επιλογή επηρεάζεται από κοινωνικά και πολιτιστικά στοιχεία που διέπουν την κοινωνία και το εκπαιδευτικό σύστημα μιας χώρας, ενώ η πληροφορία για τα χαρακτηριστικά του σχολείου και το μέσο μετάδοσής της επίσης, σαφώς και διαμορφώνει την επιλογή των γονέων, χωρίς να είναι εξακριβωμένο ακόμα , αν οι άμεσες πληροφορίες (στόμα με στόμα) ή οι συστηματικές, διαφημιστικές ή διαδικτυακές πληροφορίες που κερδίζουν έδαφος είναι ποιο σημαντικές στην απόφαση (Wolf, et al., 2000). Ο φυλετικός προσδιορισμός των μαθητών που φοιτούν σε ένα σχολείο αποτελεί επίσης σημαντικό παράγοντα για την επιλογή του, δίνοντας φυσικά ένα ρατσιστικό χρώμα σε αυτή την επιλογή, αλλά αυτό αποτελεί ένα στοιχείο που χαρακτηρίζει την κουλτούρα πολλών πολυπολιτισμικών κοινωνιών σήμερα (Neild, 2005). Βέβαια η επιλογή δημόσιου σχολείου βρίσκεται πρώτη στις προτιμήσεις των περισσότερων γονέων άσχετα αν τελικά το επιλέγουν ή όχι (Archbald,2000).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα περιγραφικά αποτελέσματα της έρευνας. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται οι παράγοντες που επηρεάζουν την γονεϊκή επιλογή για νηπιαγωγείο.

5.1 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Δείγματος

Η πλειοψηφία του δείγματος (83,3%) ήταν γυναίκες. Η μέση τιμή ηλικίας των ερωτηθέντων γονέων ήταν 31,9 έτη ($\pm 4,5$). Το 50,6% είχαν αποφοιτήσει από το Λύκειο και το 31,7% από Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ. Το 35% του δείγματος ήταν ιδιωτικοί υπάλληλοι, ακολουθούμενο από το 33,9% που ήταν δημόσιοι υπάλληλοι. Το 85% των γονέων ήταν έγγαμοι και το 49,4% είχε 1 παιδί ενώ το 43,3% είχε 2 παιδία. Τέλος, το 53,9% των ερωτηθέντων είχαν καθαρό μηνιαίο εισόδημα από 501 έως 1000 ευρώ(Πίνακας 1).

Πίνακας 1:Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Δείγματος

	N	%
Φύλο		
Άνδρας	30	16,7
Γυναίκα	150	83,3
Μέση τιμή Ηλικίας 31,9 ±4,5		
Επίπεδο εκπαίδευσης		
Υποχρεωτική	12	6,7
Λύκειο	91	50,6
Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ	57	31,7
Μεταπτυχιακός τίτλος	20	11,1
Επαγγελματική Κατάσταση		
Δημόσιος Υπάλληλος	61	33,9
Ιδιωτικός Υπάλληλος	63	35,0
Αγρότης	12	6,7
Ελεύθερος Επαγγελματίας	28	15,6
Άνεργος	16	8,9
Οικογενειακή κατάσταση		
Έγγαμος	153	85,0

Διαζευγμένος	22	12,2
Δεν απάντησαν	5	2,8
Αριθμός παιδιών		
1 παιδί	89	49,4
2 παιδιά	78	43,3
3 παιδιά	13	7,2
Μηνιαίο εισόδημα (καθαρό σε €)		
0 -500	36	20,0
501 - 1000	97	53,9
1001 -1500	39	21,7
1501 και άνω	8	4,4

Το 70% των γονέων απάντησαν ότι το παιδί τους φοιτούσε σε δημόσιο σχολείο.

Πίνακας 2: Το παιδί σας φοιτεί σε σχολείο

	Αριθμός	Ποσοστό
Δημόσιο	126	70,0
Ιδιωτικό	54	30,0
Σύνολο	180	100,0

Στην περίπτωση που το παιδί φοιτούσε σε δημόσιο σχολείο, οι γονείς ερωτήθηκαν εάν, η επιλογή αυτή ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας αυτών και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Πίνακας 3). Το 54,4% απάντησε αρνητικά στην εν λόγω ερώτηση και το 15,6% θετικά. Ωστόσο υψηλό ήταν το ποσοστό εκείνων που απάντησαν ότι δεν ξέρω/δεν απαντώ (30%).

Πίνακας 3: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο, η επιλογή σας αυτή ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας σας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση?

	Αριθμός	Ποσοστό
ΝΑΙ	28	15,6
ΟΧΙ	98	54,4
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	54	30,0
Σύνολο	180	100,0

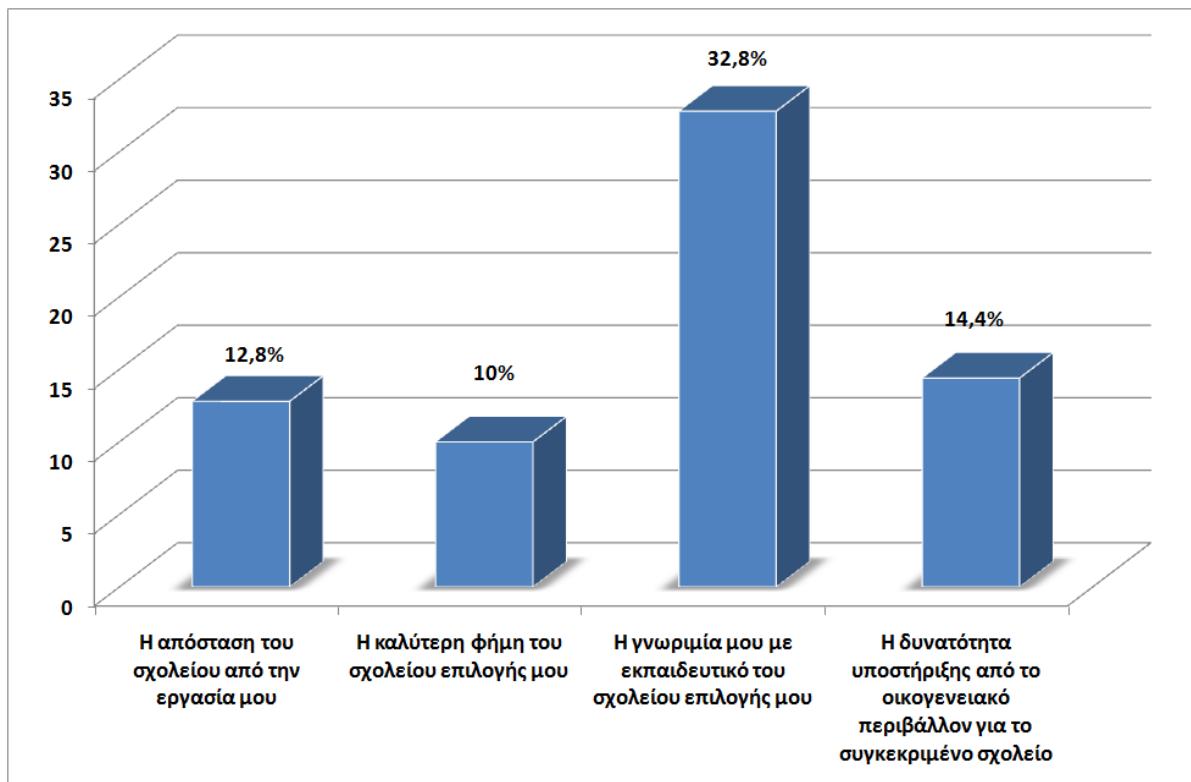
Σύμφωνα με τις απαντήσεις των γονέων ο κύριος λόγος που έχουν επιλέξει ιδιωτικό σχολείο είναι η γνωριμία αυτών με εκπαιδευτικό του σχολείου επιλογής τους (32,8%) (Πίνακας 4). Ωστόσο, χαμηλότερα ήταν τα ποσοστά στις υπόλοιπες απαντήσεις όπως για παράδειγμα μόνο το 12,8% δήλωσε ότι επέλεξε ιδιωτικό σχολείο λόγω της απόστασης του σχολείου από την εργασία, το 10% επέλεξε ιδιωτικό σχολείο λόγω της καλύτερη φήμη του σχολείου επιλογής και το 14,4% επέλεξε ιδιωτικό σχολείο λόγω της δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο.

Πίνακας 4: Λόγοι επιλογής ιδιωτικού σχολείου

<i>Η απόσταση του σχολείου από την εργασία μου</i>		
	Αριθμός	Ποσοστό
ΝΑΙ	23	12,8
ΟΧΙ	103	57,2
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	54	30,0
Σύνολο	180	100,0
<i>Η καλύτερη φήμη του σχολείου επιλογής μου</i>		
	Αριθμός	Ποσοστό
ΝΑΙ	18	10,0
ΟΧΙ	108	60,0
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	54	30,0
Σύνολο	180	100,0
<i>Η γνωριμία μου με εκπαιδευτικό του σχολείου επιλογής μου</i>		
	Αριθμός	Ποσοστό

NAI	59	32,8
OXI	67	37,2
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	54	30,0
Σύνολο	180	100,0
<i>Η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο</i>		
	Αριθμός	Ποσοστό
NAI	26	14,4
OXI	100	55,6
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	54	30,0
Σύνολο	180	100,0

Διάγραμμα 1: Λόγοι επιλογής ιδιωτικού σχολείου

Το 41,1% των γονέων απάντησε αρνητικά στην ερώτηση σχετικά με το εάν επέλεξαν δημόσιο σχολείο από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης. Επίσης, το 32,8% δεν απάντησε στην ερώτηση.

Πίνακας 5: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης?

	Αριθμός	Ποσοστό
ΝΑΙ	47	26,1
ΟΧΙ	74	41,1
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	59	32,8
Σύνολο	180	100,0

Το 57% των δείγματος δήλωσε ότι δεν επέλεξε δημόσιο σχολείο λόγω οικονομικής κατάστασης, ενώ το 12,8% απάντησε θετικά.

Πίνακας 6: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε λόγω οικονομικής κατάστασης?

	Αριθμός	Ποσοστό
ΝΑΙ	23	12,8
ΟΧΙ	103	57,2
Δεν ξέρω/Δεν απαντώ	54	30,0
Σύνολο	180	100,0

Το 23,9% των γονέων που επέλεξε ιδιωτικό σχολείο για το παιδί/α του έλαβε πληροφορίες από φίλους /γνωστούς. Χαμηλά ήταν τα ποσοστά εκείνων που έλαβαν πληροφορίες από φυλλάδια/ διαφημίσεις, διαδίκτυο και εμπειρία προηγούμενο παιδιού.

Πίνακας 7: Εάν έχετε επιλέξει Ιδιωτικό σχολείο, από πού έχετε λάβει πληροφορίες για το σχολείο που επιλέξατε?

	Αριθμός	Ποσοστό
Από φίλους/ γνωστούς	43	23,9

Από φυλλάδια/ διαφημίσεις	11	6,1
Από το διαδίκτυο	7	3,9
Από εμπειρία προηγούμενου παιδιού	9	5,0
Άλλο	10	5,6

Παράγοντες που έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί

Παρακάτω παρουσιάζονται οι κύριοι παράγοντες που έχουν επηρεάσει την επιλογή του γονέα για σχολείου όπου θα φοιτήσει το παιδί/α.

Συγκεκριμένα:

Το 32,8% του δείγματος δήλωσε ότι η απόσταση από το σπίτι επηρεάζει πολύ την επιλογή για το σχολείο και το 25% δήλωσε πάρα πολύ. Το 18,9% απάντησε ότι επηρεάζεται μέτρια από την απόσταση, ενώ το 23,4% απάντησε λίγο /καθόλου (Πίνακας 8).

Πίνακας 8: Η απόσταση από το σπίτι

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	32	17,8
Λίγο	10	5,6
Μέτρια	34	18,9
Πολύ	59	32,8
Πάρα πολύ	45	25,0

Η πλειοψηφία του δείγματος (52,8%) δήλωσε ότι η απόσταση από την εργασία του επηρεάζει πολύ / πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Το 23,3% δήλωσε ότι η επιλογή επηρεάζεται μέτρια και το 23,9% απάντησε καθόλου /λίγο.

Πίνακας 9: Η απόσταση από την εργασία του γονέα

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	33	18,3
Λίγο	10	5,6
Μέτρια	42	23,3
Πολύ	68	37,8
Πάρα πολύ	27	15,0
Σύνολο	180	100,0

Το 35,6% των δείγματος δήλωσε ότι η προσωπική επαφή και γνωριμία με τους εκπαιδευτικούς του συγκεκριμένου σχολείου επηρεάζει μέτρια την επιλογή του σχολείου. Το 32,8% απάντησε ότι επηρεάζεται πολύ /πάρα πολύ, ενώ το 31,7% απάντησε λίγο /καθόλου (Πίνακας 8).

Πίνακας 10: Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τους εκπαιδευτικούς του συγκεκριμένου σχολείου

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	32	17,8
Λίγο	25	13,9
Μέτρια	64	35,6
Πολύ	30	16,7
Πάρα πολύ	29	16,1
Σύνολο	180	100,0

Η πλειοψηφία των δείγματος (44,5%) δήλωσε ότι η προσωπική επαφή και γνωριμία με τον διευθυντή του σχολείου επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Το 15% απάντησε μέτρια και το 20,6% απάντησε λίγο /καθόλου.

Πίνακας 11: Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τον διευθυντή του σχολείου

	Αριθμός	Ποσοστό

Καθόλου	41	22,8
Λίγο	32	17,8
Μέτρια	27	15,0
Πολύ	48	26,7
Πάρα πολύ	32	17,8
Σύνολο	180	100,0

Το 73,4% των δείγματος δήλωσε ότι η θετική φήμη των εκπαιδευτικών του συγκεκριμένου σχολείου επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Χαμηλότερα ήταν τα ποσοστά στις απαντήσεις καθόλου /λίγο και το 18,3% απάντησε μέτρια.

Πίνακας 12: Η θετική φήμη των εκπαιδευτικών του συγκεκριμένου σχολείου

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	5	2,8
Λίγο	10	5,6
Μέτρια	33	18,3
Πολύ	93	51,7
Πάρα πολύ	39	21,7
Σύνολο	180	100,0

Η πλειοψηφία του δείγματος (50,6%) δήλωσε ότι η δυνατότητα μεταφοράς του μαθητή που παρέχει το σχολείο επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Το 22,2% απάντησε μέτρια και το 24,4% απάντησε λίγο /καθόλου, ενώ το 2,8% απάντησε δεν ξέρω /δεν απαντά.

Πίνακας 13: Η δυνατότητα μεταφοράς του μαθητή που παρέχει το σχολείο

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	24	13,3

Λίγο	20	11,1
Μέτρια	40	22,2
Πολύ	59	32,8
Πάρα πολύ	32	17,8
Δεν ξέρω /δεν απαντώ	5	2,8
Σύνολο	180	100,0

Το 83,8% του δείγματος δήλωσε ότι η ποιότητα διατροφής του παιδιού στο σχολείο επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Χαμηλότερα ήταν τα ποσοστά στις απαντήσεις καθόλου /λίγο και το 11,7% απάντησε μέτρια.

Πίνακας 14: Η ποιότητα διατροφής του παιδιού στο σχολείο

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	3	1,7
Λίγο	5	2,8
Μέτρια	21	11,7
Πολύ	89	49,4
Πάρα πολύ	62	34,4
Σύνολο	180	100,0

Η πλειοψηφία του δείγματος (46,1%) δήλωσε ότι το ευέλικτο ωράριο προσέλευσης και αποχώρησης επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Το 28,3% απάντησε μέτρια και το 25,5% απάντησε λίγο /καθόλου.

Πίνακας 15: Το ευέλικτο ωράριο προσέλευσης και αποχώρησης

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	20	11,1
Λίγο	26	14,4
Μέτρια	51	28,3

Πολύ	59	32,8
Πάρα πολύ	24	13,3
Σύνολο	180	100,0

Το 71,7% των δείγματος δήλωσε ότι ο τρόπος δημιουργικής απασχόλησης του παιδιού επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Χαμηλότερα ήταν τα ποσοστά στις απαντήσεις καθόλου /λίγο και μόνο το 22,2% απάντησε μέτρια.

Πίνακας 16: Ο τρόπος δημιουργικής απασχόλησης του παιδιού

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	7	3,9
Λίγο	4	2,2
Μέτρια	40	22,2
Πολύ	92	51,1
Πάρα πολύ	37	20,6
Σύνολο	180	100,0

Η πλειοψηφία των δείγματος (70%) δήλωσε ότι το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Το 18,9% απάντησε μέτρια και μόνο το 11,1% απάντησε λίγο /καθόλου.

Πίνακας 17: Το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	5	2,8
Λίγο	15	8,3

Μέτρια	34	18,9
Πολύ	85	47,2
Πάρα πολύ	41	22,8
Σύνολο	180	100,0

Το 61,1% του δείγματος δήλωσε ότι η δυνατότητα επικοινωνίας και άμεσης και συχνής ενημέρωσης με τους εκπαιδευτικούς επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Χαμηλότερα ήταν τα ποσοστά στις απαντήσεις καθόλου /λίγο και μόνο το 25,6% απάντησε μέτρια.

Πίνακας 18: Η δυνατότητα επικοινωνίας και άμεσης και συχνής ενημέρωσης με τους εκπαιδευτικούς

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	10	5,6
Λίγο	14	7,8
Μέτρια	46	25,6
Πολύ	71	39,4
Πάρα πολύ	39	21,7
Σύνολο	180	100,0

Η πλειοψηφία του δείγματος (82,8%) δήλωσε ότι η οικονομική δυνατότητα της οικογένειας επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Το 16,1% απάντησε μέτρια και μόνο το 1,1% απάντησε λίγο.

Πίνακας 19: Η οικονομική δυνατότητα της οικογένειας

	Αριθμός	Ποσοστό
Λίγο	2	1,1

Μέτρια	29	16,1
Πολύ	97	53,9
Πάρα πολύ	52	28,9
Σύνολο	180	100,0

Το 60,6% του δείγματος δήλωσε ότι τα ολιγομελή τμήματα που έχει το σχολείο επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Επίσης, το 25,6% των ερωτηθέντων απάντησε μέτρια. Χαμηλότερα ήταν τα ποσοστά στις απαντήσεις καθόλου /λίγο.

Πίνακας 20: Τα ολιγομελή τμήματα που έχει το σχολείο

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	8	4,4
Λίγο	17	9,4
Μέτρια	46	25,6
Πολύ	79	43,9
Πάρα πολύ	30	16,7
Σύνολο	180	100,0

Η πλειοψηφία του δείγματος (54,5%) δήλωσε οι εναλλακτικές δράσεις εκπαίδευσης του σχολείου επηρεάζουν πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Χαμηλότερα ήταν τα ποσοστά στις υπόλοιπες απαντήσεις.

Πίνακας 21: Οι εναλλακτικές δράσεις εκπαίδευσης του σχολείου

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	5	2,8
Λίγο	20	11,1
Μέτρια	57	31,7
Πολύ	73	40,6

Πάρα πολύ	25	13,9
Σύνολο	180	100,0

Το 55% του δείγματος δήλωσε ότι η σταθερότητα της λειτουργίας του σχολείου όπως για παράδειγμα οι λιγότερες χαμένες ώρες, επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Ωστόσο, το 30,6% των ερωτηθέντων απάντησε μέτρια. Χαμηλότερα ήταν τα ποσοστά στις απαντήσεις καθόλου /λίγο.

Πίνακας 22: Η σταθερότητα της λειτουργίας του σχολείου (λιγότερες χαμένες ώρες)

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	13	7,2
Λίγο	13	7,2
Μέτρια	55	30,6
Πολύ	76	42,2
Πάρα πολύ	23	12,8
Σύνολο	180	100,0

Η πλειοψηφία του δείγματος (54,5%) δήλωσε η μη ύπαρξη εμπιστοσύνης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Ωστόσο, το 27,2% απάντησε ότι επηρεάζεται μέτρια και μόνο το 18,3 απάντησε λίγο /καθόλου.

Πίνακας 23: Η μη ύπαρξη εμπιστοσύνης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα

	Αριθμός	Ποσοστό

Καθόλου	17	9,4
Λίγο	16	8,9
Μέτρια	49	27,2
Πολύ	66	36,7
Πάρα πολύ	32	17,8
Σύνολο	180	100,0

Το 94,4% των δείγματος δήλωσε ότι οι κτιριακές εγκαταστάσεις επηρεάζουν πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Μόνο το 5,6% των ερωτηθέντων απάντησε μέτρια, ενώ κανένας γονιός δεν απάντησε καθόλου/λίγο.

Πίνακας 24: Οι κτιριακές εγκαταστάσεις

	Αριθμός	Ποσοστό
Μέτρια	10	5,6
Πολύ	72	40,0
Πάρα πολύ	98	54,4
Σύνολο	180	100,0

Η πλειοψηφία του δείγματος (62,8%) δήλωσε η ανάγκη εργασίας και των δύο γονέων επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Ωστόσο, το 24,4% απάντησε ότι επηρεάζεται μέτρια και μόνο το 12,8 απάντησε λίγο /καθόλου.

Πίνακας 25: Η ανάγκη εργασίας και των δύο γονέων

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	7	3,9
Λίγο	16	8,9
Μέτρια	44	24,4
Πολύ	77	42,8
Πάρα πολύ	36	20,0

Σύνολο	180	100,0
--------	-----	-------

Το 65% του δείγματος δήλωσε ότι η μη ύπαρξη δυνατότητας υποστηρικτικού οικογενειακού περιβάλλοντος επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Μόνο το 5,6% των ερωτηθέντων απάντησε μέτρια, ενώ κανένας γονιός δεν απάντησε καθόλου/λίγο.

Πίνακας 26: Η μη ύπαρξη δυνατότητας υποστηρικτικού οικογενειακού περιβάλλοντος

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	2	1,1
Λίγο	12	6,7
Μέτρια	49	27,2
Πολύ	80	44,4
Πάρα πολύ	37	20,6
Σύνολο	180	100,0

Η πλειοψηφία του δείγματος (49,9%) δήλωσε ότι η φοίτηση στο συγκεκριμένο σχολείο από προηγούμενο παιδί επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Ωστόσο, το 25,6% απάντησε ότι επηρεάζεται μέτρια. Σημαντικό ήταν και το ποσοστό 25% των γονέων που απάντησαν λίγο /καθόλου.

Πίνακας 27: Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο προηγούμενου παιδιού

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	21	11,7
Λίγο	24	13,3
Μέτρια	46	25,6
Πολύ	67	37,2
Πάρα πολύ	22	12,2
Σύνολο	180	100,0

Το 53,9% των δείγματος δήλωσε ότι η φοίτηση σε αυτό το σχολείο φίλου/φίλων του παιδιού επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Σημαντικό ήταν και το ποσοστό 23,9% που απάντησε μέτρια, αλλά και το 22,3% που απάντησε καθόλου/λίγο.

Πίνακας 28: Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο φίλου/φίλων του παιδιού

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	12	6,7
Λίγο	28	15,6
Μέτρια	43	23,9
Πολύ	52	28,9
Πάρα πολύ	45	25,0
Σύνολο	180	100,0

Η πλειοψηφία των δείγματος (67,8%) δήλωσε ότι η δυνατότητα επιδότησης από ανάλογο πρόγραμμα επηρεάζει πολύ /πάρα πολύ την επιλογή του σχολείου. Ωστόσο, το 20,6% απάντησε ότι επηρεάζεται μέτρια, ενώ το 11,6% απάντησε λίγο /καθόλου.

Πίνακας 29: Η δυνατότητα επιδότησης από ανάλογο πρόγραμμα

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	13	7,2
Λίγο	8	4,4
Μέτρια	37	20,6
Πολύ	81	45,0
Πάρα πολύ	41	22,8

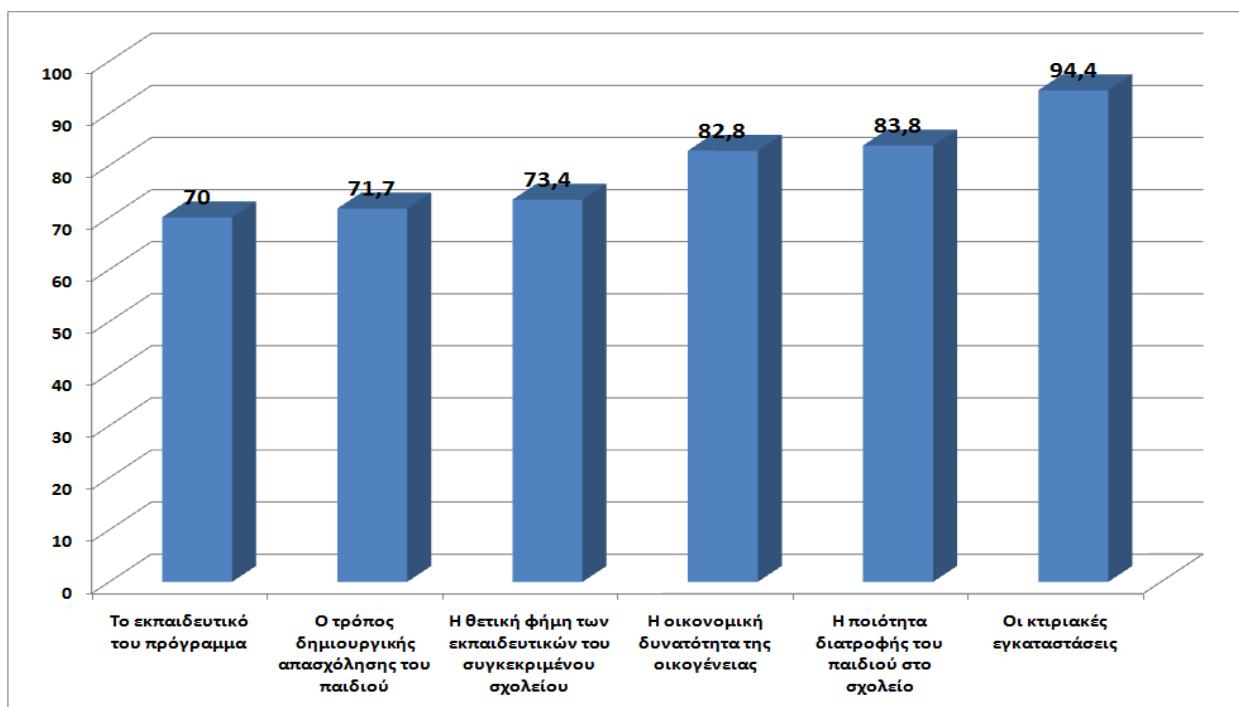
Σύνολο	180	100,0
--------	-----	-------

Το 68,8% των δείγματος δήλωσε ότι η φοίτηση άλλης εθνικότητας μαθητών σε αυτό το σχολείο επηρεάζει καθόλου την επιλογή του σχολείου. Σημαντικό ήταν και το ποσοστό 16,7% που απάντησε πολύ /πάρα πολύ, αλλά και το 15% που απάντησε μέτρια.

Πίνακας 30: Η φοίτηση άλλης εθνικότητας μαθητών σε αυτό το σχολείο

	Αριθμός	Ποσοστό
Καθόλου	89	49,4
Λίγο	34	18,9
Μέτρια	27	15,0
Πολύ	18	10,0
Πάρα πολύ	12	6,7
Σύνολο	180	100,0

Διάγραμμα 2: Κυριότεροι παράγοντες που έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί

5.2 Συγχετίσεις

Στην παρακάτω ενότητα παρουσιάζονται οι στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ των κοινωνικοδημογραφικών χαρακτηριστικών του δείγματος και των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου.

Το 63,2% των ανδρών δήλωσε ότι η απόσταση του σχολείου από την εργασία είναι λόγος που δεν φοιτάει το παιδί στην αρχική γεωγραφική κατανομή, σε αντίθεση με το υψηλότερο ποσοστό (85%) των γυναικών. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το φύλο.

Πίνακας 31: Η απόσταση του σχολείου από την εργασία μου σε σχέση με φύλο

	ΟΧΙ	ΝΑΙ	P value
Άνδρας	36,8%	63,2%	0,023
Γυναίκα	15,0%	85,0%	

Το 47,4% των ανδρών δήλωσε ότι η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο είναι λόγος που δεν φοιτάει το παιδί στην αρχική γεωγραφική κατανομή, σε αντίθεση με το υψηλότερο ποσοστό (85%) των γυναικών. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το φύλο.

Πίνακας 32: Η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο σε σχέση με φύλο.

	ΟΧΙ	ΝΑΙ	P value

Άνδρας	52,6%	47,4%	0,001
Γυναίκα	15,0%	85,0%	

Το 21,1% των ανδρών δήλωσε ότι η επιλογή του δημοσίου σχολείου είναι από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης, σε αντίθεση με το υψηλότερο ποσοστό (68,6%) των γυναικών. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το φύλο.

Πίνακας 33: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης, σε σχέση με φύλο.

	ΟΧΙ	ΝΑΙ	P value
Άνδρας	78,9%	21,1%	0,001
Γυναίκα	31,4%	68,6%	

Το 63,2% των ανδρών δήλωσε ότι η επιλογή του δημοσίου σχολείου είναι λόγω οικονομικής κατάστασης, σε αντίθεση με το υψηλότερο ποσοστό (85%) των γυναικών. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το φύλο.

Πίνακας 34: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε λόγω οικονομικής κατάστασης, σε σχέση με φύλο.

	ΟΧΙ	ΝΑΙ	P value
Άνδρας	36,8%	63,2%	0,023
Γυναίκα	15,0%	85,0%	

5.2.1 Συσχετίσεις με το φύλο

Ο Πίνακας 35 παρουσιάζει τους Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί, σε σχέση με φύλο.

Πίνακας 35: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί, σε σχέση με φύλο.

	Φύλο	Μέση Τιμή	Τιμή Απόκλιση	P value
Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τον διευθυντή του σχολείου	Άνδρας	3,67	1,35	0,004
	Γυναίκα	2,85	1,43	
Η θετική φήμη των εκπαιδευτικών του συγκεκριμένου σχολείου	Άνδρας	3,17	1,37	0,004
	Γυναίκα	3,97	0,74	
Το ευέλικτο ωράριο προσέλευσης και αποχώρησης	Άνδρας	2,57	1,55	0,011
	Γυναίκα	3,36	1,06	
Το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα	Άνδρας	3,23	1,52	0,026
	Γυναίκα	3,90	0,79	
Η δυνατότητα επικοινωνίας και άμεσης και συχνής ενημέρωσης με τους εκπαιδευτικούς	Άνδρας	3,20	1,35	0,050
	Γυναίκα	3,73	1,00	
Η σταθερότητα της λειτουργίας του σχολείου(λιγότερες χαμένες ώρες, ...,)	Άνδρας	3,87	0,43	0,001
	Γυναίκα	3,38	1,11	
Οι κτιριακές εγκαταστάσεις	Άνδρας	4,87	0,35	0,001
	Γυναίκα	4,41	0,62	
Η ανάγκη εργασίας και των δύο γονέων	Άνδρας	4,00	0,79	0,019

	Γυναίκα	3,59	1,05	
Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο προηγούμενου παιδιού	Άνδρας	2,50	1,36	0,002
	Γυναίκα	3,40	1,09	
Η δυνατότητα επιδότησης από ανάλογο πρόγραμμα	Άνδρας	2,63	1,30	0,001
	Γυναίκα	3,93	0,90	
Η φοίτηση άλλης εθνικότητας μαθητών σε αυτό το σχολείο	Άνδρας	2,53	1,48	0,025
	Γυναίκα	1,96	1,23	

5.2.2 Συσχετίσεις με το εκπαιδευτικό επίπεδο

Το 100% των γονέων που έχουν αποφοιτήσει από την υποχρεωτική εκπαίδευση και αυτοί με μεταπτυχιακό τίτλο δηλώνουν ότι επιλογή του δημόσιου σχολείου ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας σας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, σε σχέση με τα χαμηλότερα ποσοστά των γονέων που έχουν αποφοιτήσει από Λύκειο και Πανεπιστήμιο, TEI. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο.

Πίνακας 36: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο, η επιλογή σας αυτή ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας σας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση/ σε σχέση με εκπαίδευση.

	OXI	NAI	P value
Υποχρεωτική	0,0%	100,0%	0,046
Λύκειο	28,8%	71,2%	
Πανεπιστήμιο, TEI	23,7%	76,3%	
Μεταπτυχιακός τίτλος	0,0%	100,0%	

Το 100% των γονέων που έχουν αποφοιτήσει από την υποχρεωτική εκπαίδευση δηλώνουν ότι η απόσταση του σχολείου από την εργασία τους αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιρροής της επιλογής του σχολείου, σε σχέση με τα χαμηλότερα ποσοστά των γονέων που έχουν αποφοιτήσει από Λύκειο και Πανεπιστήμιο, TEI. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο.

Πίνακας 37: Η απόσταση του σχολείου από την εργασία μου / σε σχέση με εκπαίδευση.

	OXI	NAI	P value
Υποχρεωτική	0,0%	100,0%	0,001
Λύκειο	12,1%	87,9%	
Πανεπιστήμιο, TEI	18,4%	81,6%	
Μεταπτυχιακός τίτλος	80,0%	20,0%	

Το 97% των γονέων που έχουν αποφοιτήσει από το Λύκειο δηλώνει ότι η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιρροής της επιλογής του σχολείου, σε σχέση με τα χαμηλότερα ποσοστά των γονέων που έχουν αποφοιτήσει από την υποχρεωτική εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο, TEI και αυτοί με μεταπτυχιακό τίτλο. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο.

Πίνακας 38: Η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον / σε σχέση με εκπαίδευση.

	OXI	NAI	P value
Υποχρεωτική	41,7%	58,3%	0,001
Λύκειο	3,0%	97,0%	
Πανεπιστήμιο, TEI	31,6%	68,4%	

Μεταπτυχιακός τίτλος	70,0%	30,0%	
----------------------	-------	-------	--

Το 72,1% των γονέων που έχουν αποφοιτήσει από το Λύκειο δηλώνει ότι επέλεξε δημόσιο σχολείο από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης, σε σχέση με τα χαμηλότερα ποσοστά των γονέων που έχουν αποφοιτήσει από την υποχρεωτική εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ και αυτοί με μεταπτυχιακό τίτλο. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο.

Πίνακας 39: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης σε σχέση με εκπαίδευση.

	ΟΧΙ	ΝΑΙ	P value
Υποχρεωτική	75,0%	25,0%	0,016
Λύκειο	27,9%	72,1%	
Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ	42,1%	57,9%	
Μεταπτυχιακός τίτλος	50,0%	50,0%	

Το 100% των γονέων που έχουν με μεταπτυχιακό τίτλο και αυτοί που αποφοιτήσει από Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ (94,7%) δηλώνουν ότι επέλεξε δημόσιο σχολείο λόγω οικονομικής κατάστασης, σε σχέση με τα χαμηλότερα ποσοστά των γονέων που έχουν αποφοιτήσει από την υποχρεωτική εκπαίδευση και το Λύκειο. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το εκπαιδευτικό επίπεδο.

Πίνακας 40: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε λόγω οικονομικής κατάστασης/ σε σχέση με εκπαίδευση.

	ΟΧΙ	ΝΑΙ	P value
Υποχρεωτική	41,7%	58,3%	0,006
Λύκειο	24,2%	75,8%	

Πανεπιστήμιο, TEI	5,3%	94,7%	
Μεταπτυχιακός τίτλος	0,0%	100,0%	

Ο Πίνακας 41 και 42, παρουσιάζουν τους παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί, σε σχέση με το εκπαιδευτικό επίπεδο.

Πίνακας 41: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί/ σε σχέση με εκπαίδευση.

	Η απόσταση από την εργασία του γονέα <i>(p value = 0,012)</i>	Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τους εκπαιδευτικούς του συγκεκριμένου σχολείου <i>(p value = 0,030)</i>	Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τον διευθυντή του σχολείου <i>(p value = 0,004)</i>	Το ευέλικτο ωράριο προσέλευσης και αποχώρησης <i>(p value = 0,016)</i>	Η οικονομική δυνατότητα της οικογένειας <i>(p value = 0,002)</i>	Τα ολιγομελή τμήματα που έχει το σχολείο <i>(p value = 0,001)</i>
Υποχρεωτική	3,9	3,4	3,9	2,7	4,7	3,8
Λύκειο	3,4	2,9	2,8	3,1	3,9	3,6
Πανεπιστήμιο, TEI	3,0	2,8	2,9	3,6	4,2	3,2
Μεταπτυχιακός τίτλος	2,7	3,7	3,8	2,9	4,3	4,4

Πίνακας 42: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί / σε σχέση με εκπαίδευση.

	Οι εναλλακτικές δράσεις εκπαίδευσης του σχολείου <i>(p value = 0,001)</i>	Η μη ύπαρξη δυνατότητας υποστηρικτικού οικογενειακού περιβάλλοντος <i>(p value = 0,001)</i>	Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο προηγούμενου παιδιού <i>(p value = 0,002)</i>	Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο φίλων/φίλων του παιδιού <i>(p value = 0,008)</i>	Η δυνατότητα επιδότησης από ανάλογο πρόγραμμα <i>(p value = 0,001)</i>	Η φοίτηση άλλης εθνικότητας μαθητών σε αυτό το σχολείο <i>(p value = 0,006)</i>
Υποχρεωτική	3,9	3,7	2,2	3,8	3,6	1,9
Λύκειο	3,4	3,9	3,4	3,7	3,6	1,9

Πανεπιστήμιο, TEI	3,8	3,4	3,5	3,3	4,4	1,9
Μεταπτυχιακός τίτλος	2,9	4,2	2,9	2,8	2,6	3,0

5.2.3 Συγχετίσεις ανάλογα με το επάγγελμα

Το 100% του δείγματος των ανέργων και των ελεύθερων επαγγελματιών δηλώνουν ότι η επιλογή του δημοσίου σχολείου ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Χαμηλότερα ήταν τα ποσοστά των δημοσίων και ιδιωτικών υπαλλήλων (79,5% και 70,7% αντίστοιχα) αλλά και των αγροτών (41,7%) που συμφώνησαν με την παρούσα πρόταση. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με την επαγγελματική κατάσταση.

Πίνακας 43: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο, η επιλογή σας αυτή ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας σας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, σε σχέση με επάγγελμα.

	OXI	NAI	P value
Δημόσιος Υπάλληλος	20,5%	79,5%	0,001
Ιδιωτικός Υπάλληλος	29,3%	70,7%	
Αγρότης	58,3%	41,7%	
Ελεύθερος Επαγγελματίας	0,0%	100,0%	
Άνεργος	0,0%	100,0%	

Το 100% των ανέργων αλλά και η πλειοψηφία του δείγματος των δημοσίων και ιδιωτικών υπαλλήλων (88,6% και 82,9% αντίστοιχα) δηλώνουν ότι ο λόγος που δεν παρέμεινε το παιδί να φοιτήσει σε σχολείο της αρχικής γεωγραφικής κατανομής ήταν η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο. Χαμηλό ήταν το ποσοστό των αγροτών (16,7%) που συμφώνησαν με την ανωτέρω

πρόταση. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με την επαγγελματική κατάσταση.

Πίνακας 44: Η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο σε σχέση με επάγγελμα.

	OXI	NAI	P value
Δημόσιος Υπάλληλος	11,4%	88,6%	0,001
Ιδιωτικός Υπάλληλος	17,1%	82,9%	
Αγρότης	83,3%	16,7%	
Ελεύθερος Επαγγελματίας	22,2%	77,8%	
Άνεργος	,0%	100,0%	

Το 90,9% των ανέργων αλλά και το 83,3% των ελεύθερων επαγγελματιών δηλώνουν ότι επέλεξαν δημόσιο σχολείο από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης. Χαμηλότερα ήταν τα ποσοστά των αγροτών, δημόσιων και ιδιωτικών υπαλλήλων. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με την επαγγελματική κατάσταση.

Πίνακας 45: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης/ σε σχέση με επάγγελμα.

	OXI	NAI	P value
Δημόσιος Υπάλληλος	43,6%	56,4%	0,028
Ιδιωτικός Υπάλληλος	51,2%	48,8%	
Αγρότης	41,7%	58,3%	

Ελεύθερος Επαγγελματίας	16,7%	83,3%	
Άνεργος	9,1%	90,9%	

Ο Πίνακας 41, 47 και 48 παρουσιάζουν τους παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί, σε σχέση με την επαγγελματική κατάσταση.

Πίνακας 46: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί σε σχέση με επάγγελμα.

	Η απόσταση από το σπίτι <i>(p value = 0,001)</i>	Η απόσταση από την εργασία του γονέα <i>(p value = 0,001)</i>	Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τους εκπαιδευτικούς του συγκεκριμένου σχολείου <i>(p value = 0,014)</i>	Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τον διευθυντή του σχολείου <i>(p value = 0,001)</i>	Η ποιότητα διατροφής του παιδιού στο σχολείο <i>(p value = 0,010)</i>
Δημόσιος Υπάλληλος	3,49	2,95	2,95	3,00	4,08
Ιδιωτικός Υπάλληλος	2,79	3,38	2,78	2,76	4,13
Αγρότης	3,83	4,00	4,17	4,83	4,83
Ελεύθερος Επαγγελματίας	4,00	2,79	3,14	3,14	4,14
Άνεργος	4,25	4,19	2,88	2,19	3,69

Πίνακας 47: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί σε σχέση με επάγγελμα.

Επαγγελματική Κατάσταση	Το ευέλικτο ωράριο προσέλευσης και αποχώρησης <i>(p value = 0,046)</i>	Το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα <i>(p value = 0,001)</i>	Η οικονομική δυνατότητα της οικογένειας <i>(p value = 0,004)</i>	Τα ολιγομελή τμήματα που έχει το σχολείο <i>(p value = 0,038)</i>
Δημόσιος Υπάλληλος	3,33	3,69	3,92	3,59
Ιδιωτικός Υπάλληλος	3,37	3,71	4,05	3,32
Αγρότης	3,17	4,92	4,42	4,08
Ελεύθερος Επαγγελματίας	3,21	3,82	4,46	3,82
Ανεργος	2,38	3,56	4,19	3,88

Πίνακας 48: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί / σε σχέση με επάγγελμα.

Επαγγελματική Κατάσταση	Οι εναλλα κτικές δράσει ζ εκπαίδ ευσης του σχολεί ου <i>(p value = 0,010)</i>	Η μη ύπαρξη δυνατότητας υποστηρικτικ ού οικογενειακο ύ περιβάλλοντο ζ <i>(p value = 0,010)</i>	Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο προηγούμεν ου παιδιού <i>(p value = 0,001)</i>	Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο φίλου/φίλ ων του παιδιού <i>(p value = 0,001)</i>	Η δυνατότη τα επιδότησ ης από ανάλογο πρόγραμ μα <i>(p value = 0,004)</i>	Η φοίτηση άλλης εθνικότη ας μαθητών σε αυτό το σχολείο <i>(p value = 0,009)</i>
Δημόσιος Υπάλληλος	3,56	3,74	3,21	3,46	4,10	1,74
Ιδιωτικός Υπάλληλος	3,51	3,60	3,68	3,51	3,44	2,05
Αγρότης	4,33	3,83	2,42	4,67	3,58	1,67
Ελεύθερος Επαγγελματίας	3,18	3,75	2,75	2,43	3,39	2,61

Άνεργος	3,38	4,50	3,19	4,63	4,00	2,63
---------	------	------	------	------	------	------

5.2.4 Συσχετίσεις ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση

Το 81,7% των έγγαμων γονέων δηλώνει ότι η επιλογή του δημόσιου σχολείου ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας σας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, σε σχέση με το χαμηλότερο 76,5% των διαζευγμένων γονέων. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με την οικογενειακή κατάσταση.

Πίνακας 49: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο, η επιλογή σας αυτή ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας σας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση/ σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση.

	OXI	NAI	P value
Έγγαμος	18,3%	81,7%	0,001
Διαζευγμένος	23,5%	76,5%	

Το 90,4% των έγγαμων γονέων δηλώνει ότι λόγος που δεν παρέμεινε το παιδί να φοιτήσει σε σχολείο της αρχικής γεωγραφικής κατανομής ήταν η καλύτερη φήμη του σχολείου επιλογής των γονέων, σε σχέση με το χαμηλότερο 82,4% των διαζευγμένων γονέων. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με την οικογενειακή κατάσταση.

Πίνακας 50: Η καλύτερη φήμη του σχολείου επιλογής μου / σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση.

	OXI	NAI	P value
Έγγαμος	9,6%	90,4%	0,001

Διαζευγμένος	17,6%	82,4%	
--------------	-------	-------	--

Το 82,4% των διαζευγμένων γονέων δηλώνει ότι λόγος που δεν παρέμεινε το παιδί να φοιτήσει σε σχολείο της αρχικής γεωγραφικής κατανομής ήταν η γνωριμία με εκπαιδευτικό του σχολείου επιλογής των γονέων, σε σχέση με το χαμηλότερο 46,2% των έγγαμων γονέων. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με την οικογενειακή κατάσταση.

Πίνακας 51: Η γνωριμία μου με εκπαιδευτικό του σχολείου επιλογής μου / σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση.

	OXI	NAI	P value
Έγγαμος	53,8%	46,2%	0,002
Διαζευγμένος	17,6%	82,4%	

Το 83,7% των έγγαμων γονέων δηλώνει ότι λόγος που δεν παρέμεινε το παιδί να φοιτήσει σε σχολείο της αρχικής γεωγραφικής κατανομής ήταν η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο, σε σχέση με το χαμηλότερο 47,1% των διαζευγμένων γονέων. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με την οικογενειακή κατάσταση.

Πίνακας 52: Η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο / σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση.

	OXI	NAI	P value
Έγγαμος	16,3%	83,7%	0,001
Διαζευγμένος	52,9%	47,1%	

Το 65,7% των έγγαμων γονέων δηλώνει ότι επέλεξε δημόσιο σχολείο από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης, σε σχέση με το χαμηλότερο 23,5%

των διαζευγμένων γονέων. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με την οικογενειακή κατάσταση.

Πίνακας 53: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης/ σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση.

	OXI	NAI	P value
Έγγαμος	34,3%	65,7%	0,001
Διαζευγμένος	76,5%	23,5%	

Το 88,2% των διαζευγμένων γονέων δηλώνει ότι επέλεξε δημόσιο σχολείο λόγω οικονομικής κατάστασης, σε σχέση με το χαμηλότερο 84,6% των έγγαμων γονέων. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με την οικογενειακή κατάσταση.

Πίνακας 54: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε λόγω οικονομικής κατάστασης/ σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση.

	OXI	NAI	P value
Έγγαμος	15,4%	84,6%	0,001
Διαζευγμένος	11,8%	88,2%	

Ο Πίνακας 41 και 56 παρουσιάζουν τους παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί, σε σχέση με την επαγγελματική κατάσταση.

Πίνακας 55: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί / σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση.

Οικογενειακή κατάσταση	Η απόσταση η από το σπίτι (<i>p value = 0,001</i>)	Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τους εκπαιδευτικούς του	Η δυνατότητα α μεταφοράς του μαθητή που	Η ποιότητα διατροφής του παιδιού στο σχολείο	Το ευέλικτο ωράριο προσέλευσης και αποχώρησης
------------------------	---	---	---	--	---

		συγκεκριμένου σχολείου <i>(p value = 0,002)</i>	παρέχει το σχολείο <i>(p value = 0,042)</i>	<i>(p value = 0,001)</i>	<i>(p value = 0,001)</i>
Έγγαμος	3,41	2,97	3,27	4,03	3,12
Διαζευγμένος	3,50	3,14	3,59	4,82	4,00

Πίνακας 56: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί/ σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση.

Οικογενειακή κατάσταση	Το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα <i>(p value = 0,022)</i>	Η οικονομική δυνατότητα α της οικογένειας <i>(p value = 0,042)</i>	Οι εναλλακτικές δράσεις εκπαίδευσης του σχολείου <i>(p value = 0,001)</i>	Η μη ύπαρξη εμπιστοσύνης του δημόσιου εκπαιδευτικού σύστηματος <i>(p value = 0,001)</i>	Η ανάγκη εργασίας και των δύο γονέων <i>(p value = 0,04)</i>	Η δυνατότητα επιδότησης από ανάλογο πρόγραμμα <i>(p value = 0,001)</i>
Έγγαμος	3,84	4,06	3,53	3,39	3,63	3,82
Διαζευγμένος	3,41	4,45	3,41	3,86	3,91	3,00

5.2.5 Συσχετίσεις ανάλογα με το μηνιαίο οικογενειακό εισόδημα

Η πλειοψηφία των γονέων σε όλες τις εισοδηματικές τάξεις δηλώνει ότι η επιλογή του δημοσίου σχολείου ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας σας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, με εξαίρεση τους γονείς που είχαν μηνιαίο εισόδημα 1001 -1500€ που δηλώνουν το αντίθετο. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το μηνιαίο εισόδημα.

Πίνακας 57: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο, η επιλογή σας αυτή ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας σας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση /σε σχέση με το Μηνιαίο εισόδημα.

	OXI	NAI	P value
--	-----	-----	---------

0 -500	8,0%	92,0%	0,001
501 1000	10,1%	89,9%	
1001 -1500	65,5%	34,5%	
1501 και άνω	0,0%	100,0%	

Η πλειοψηφία των γονέων σε όλες τις εισοδηματικές τάξεις δηλώνει ότι λόγος που δεν παρέμεινε το παιδί να φοιτήσει σε σχολείο της αρχικής γεωγραφικής κατανομής ήταν η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο, με εξαίρεση τους γονείς που είχαν μηνιαίο εισόδημα 501- 1000€ που δηλώνουν το αντίθετο. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το μηνιαίο εισόδημα.

Πίνακας 58: Η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο / σε σχέση με το Μηνιαίο εισόδημα.

	ΟΧΙ	ΝΑΙ	P value
0 -500	20,0%	80,0%	0,006
501- 1000	30,4%	69,6%	
1001 -1500	,0%	100,0%	
1501 και άνω	,0%	100,0%	

Η πλειοψηφία των γονέων σε όλες τις εισοδηματικές τάξεις δηλώνει ότι επέλεξε δημόσιο σχολείο από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης, με εξαίρεση τους γονείς που είχαν μηνιαίο εισόδημα 501- 1000€ που δηλώνουν το αντίθετο. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το μηνιαίο εισόδημα.

Πίνακας 59: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης / σε σχέση με το Μηνιαίο εισόδημα.

	ΟΧΙ	ΝΑΙ	P value
0 -500	20,0%	80,0%	0,002
501 - 1000	54,7%	45,3%	
1001 -1500	24,1%	75,9%	
1501 και άνω	0,0%	100,0%	

Η πλειοψηφία των γονέων σε όλες τις εισοδηματικές τάξεις δηλώνει ότι επέλεξε δημόσιο σχολείο λόγω οικονομικής κατάστασης, με εξαίρεση τους γονείς που είχαν μηνιαίο εισόδημα 1001 -1500€ που δηλώνουν το αντίθετο. Η εν λόγω ερώτηση βρέθηκε στατιστικά σημαντικά με το μηνιαίο εισόδημα.

Πίνακας 60: Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε λόγω οικονομικής κατάστασης / σε σχέση με το Μηνιαίο εισόδημα.

	ΟΧΙ	ΝΑΙ	P value
0 -500	20,0%	80,0%	0,001
501 1000	7,2%	92,8%	
1001 -1500	44,8%	55,2%	
1501 και άνω	0,0%	100,0%	

Ο πίνακας 61, 62 και 63 παρουσιάζουν τους παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί, σε σχέση με το μηνιαίο εισόδημα.

Πίνακας 61: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί / σε σχέση με το Μηνιαίο εισόδημα.

Μηνιαίο εισόδημα (καθαρό σε €):	Η απόσταση από το σπίτι (p value = 0,001)	Η απόσταση από την εργασία του γονέα (p value = 0,020)	Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τους εκπαιδευτικούς του συγκεκριμένου σχολείου (p value = 0,001)	Η θετική φήμη των εκπαιδευτικών του συγκεκριμένου σχολείου (p value = 0,003)	Η δυνατότητα μεταφοράς του μαθητή που παρέχει το σχολείο (p value = 0,043)
0 -500	3,33	3,61	2,53	3,75	3,33
501 1000	3,82	3,35	3,27	3,98	3,32
1001 - 1500	2,41	2,85	2,59	3,79	3,54

1501 και άνω	3,75	2,50	3,75	2,75	2,13
-----------------	------	------	------	------	------

Πίνακας 62: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί / σε σχέση με το Μηνιαίο εισόδημα.

Μηνιαίο εισόδημα (καθαρό σε €):	Το ευέλικτο ωράριο προσέλευσης και αποχώρησης ($p\ value = 0,001$)	Ο τρόπος δημιουργικής απασχόλησης του παιδιού ($p\ value = 0,001$)	Το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα ($p\ value = 0,001$)	Η οικονομική δυνατότητα της οικογένειας ($p\ value = 0,001$)	Τα ολιγομελή τμήματα που έχει το σχολείο ($p\ value = 0,019$)
0 -500	2,75	3,44	4,08	4,44	3,69
501 1000	3,48	4,07	3,87	4,12	3,48
1001 - 1500	3,41	3,44	3,54	3,77	3,54
1501 και άνω	1,38	4,38	2,75	4,00	4,63

Πίνακας 63: Παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί / σε σχέση με το Μηνιαίο εισόδημα.

Μηνιαίο εισόδημα (καθαρό σε €):	Η σταθερότητα της λειτουργίας του σχολείου (λιγότερες χαμένες ώρες, ...) ($p\ value = 0,014$)	Οι κτιριακές εγκαταστάσεις ($p\ value = 0,001$)	Η ανάγκη εργασίας και των δύο γονέων	Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο προηγούμενου παιδιού	Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο φίλου/φίλων του παιδιού	Η δυνατότητα επιδότησης από ανάλογο πρόγραμμα ($p\ value = 0,001$)	Η φοίτηση σημαντικής εθνικής σημασίας σε αυτό το σχολείο ($p\ value = 0,001$)
---------------------------------	--	--	--------------------------------------	---	--	---	--

0 -500	3,14	4,28	3,06	2,92	4,28	3,94	2,36
501 1000	3,44	4,42	3,63	3,27	3,20	3,88	1,89
1001 -1500	3,62	4,74	4,10	3,82	3,85	3,36	1,79
1501 και άνω	4,38	5,00	4,63	1,75	2,00	2,50	4,00

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η συζήτηση της διεθνούς κοινότητας σχετικά με την επιλογή σχολείου και τη γονεϊκή παρέμβαση σε αυτόν τον τομέα, έχει διευρυνθεί τα τελευταία χρόνια. Οι προσπάθειες να αποτυπωθούν οι παράγοντες εκείνοι που συντελούν στη λήψη της τελικής απόφασης εστιάζονται κυρίως στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, όπου ο ρόλος των γονέων είναι καταλυτικός, ενώ στην εξέλιξη της εκπαιδευτικής διαβάθμισης αυτό σιγά-σιγά μειώνεται (Apple,2002).

Η ανασκόπηση των μελετών έδειξε ότι οι παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή των γονέων εξαρτώνται από οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, θρησκευτικά και εκπαιδευτικά στοιχεία. Δεν φαίνεται να υπερτερεί κάποιο στοιχείο σε ότι αφορά την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, δεδομένου του ότι οι γονείς μπορεί να επιλέξουν σχολείο είτε λόγω της ευκολίας πρόσβασής τους σε αυτό, είτε λόγω ειδικών επιδοτούμενων προγραμμάτων, είτε λόγω θρησκευτικής πεποίθησης είτε λόγω φυλετικής προσέγγισης(Carlisle et al, 2005, Fantuzzo et al, 2000) .

Υποκειμενικά κριτήρια και αντιλήψεις των γονέων και η κουλτούρα τους είναι αυτά που θα επιβάλλουν την τελική απόφαση. Δεν μπορεί φυσικά να ισχυριστεί κανείς ότι ο ακαδημαϊκός προσανατολισμός και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα ενός σχολείου δεν επηρεάζει την απόφαση, αλλά φαίνεται ότι αυτό το κριτήριο είναι πιο ισχυρό στη δευτεροβάθμια και κυρίως στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σε σύγχρονες επίσης κοινωνίες, η οικονομική κατάσταση της οικογένειας μπορεί να υπερκεράσει κάποιον άλλον παράγοντα και γι' αυτό αρκετά συστήματα έχουν ενεργοποιήσει ειδικά προγράμματα χρηματοδότησης ή φοροελαφρύνσεων των γονέων (Bosetti,2004, Christenson,2004) .

Η συγκεκριμένη μελέτη προσπάθησε να καταγράψει τους παράγοντες εκείνους που επιδρούν στη γονεϊκή επιλογή νηπιαγωγείου (προσχολική εκπαίδευση) στα πλαίσια ενός δημοτικού διαμερίσματος της Ελληνικής περιφέρειας.

Τα αποτελέσματα της μελέτης μας έδειξαν ότι ο μέσος όρος ηλικίας των ερωτηθέντων γονέων ήταν 31,9 έτη, με ισόποση κατανομή μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων υπαλλήλων, ενώ 9% περίπου των ερωτηθέντων ήταν άνεργοι. Το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων γονέων στη μελέτη μας (70%),είχαν παιδί που φοιτούσε σε δημόσιο σχολείο. Η επιλογή αυτή δεν φάνηκε να επηρεάστηκε από τον τόπο κατοικίας τους, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων επίσης δήλωσε ότι δεν επέλεξε το δημόσιο σχολείο από την ιδεολογική πεποίθηση στήριξής του δημοσίου συστήματος παιδείας και επίσης πολύ υψηλό ποσοστό (57%) δήλωσε ότι η οικονομική κατάσταση της οικογένειας δεν έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην επιλογή αυτή.

Στην επιλογή των γονέων οι οποίοι είχαν επιλέξει ιδιωτικό σχολείο για το παιδί τους, φαίνεται ότι σημαντικό ρόλο έπαιξε η γνωριμία τους με κάποιον εκπαιδευτικό του ιδιωτικού εκπαιδευτηρίου, ενώ πολύ λιγότερο επηρεάστηκαν στην επιλογή τους από την απόσταση μεταξύ σχολείου και οικίας ή της καλύτερης φήμης που είχε το σχολείο αυτό. Η κυριότερη πηγή πληροφόρησης για το σχολείο ήταν οι φίλοι και το κοινωνικό περιβάλλον, γεγονός με το οποίο συμφωνούν διεθνείς μελέτες (Klute 2012, Hastings et al, 2007 ,Kohn et al, 2000,).

Οι παράγοντες που γενικά μπορούν να επηρεάσουν την επιλογή σχολείου από τον γονέα είναι κυρίως η απόσταση από την εργασία του (52,8%) και λιγότερο η απόσταση από την οικία (32,8%). Οι μισοί περίπου από τους συμμετέχοντες ($\approx 50\%$)επηρεάστηκαν σημαντικά από τη δυνατότητα μεταφοράς του μαθητή που παρέχει το

σχολείο, από τις εναλλακτικές δράσεις εκπαίδευσης του σχολείου, από τη σταθερότητα της λειτουργίας του σχολείου, από την ύπαρξη υποστηρικτικού οικογενειακού και η φοίτηση στο συγκεκριμένο σχολείο από προηγούμενο παιδί, ενώ η πλειοψηφία του δείγματος (83,8%), δήλωσε ότι η ποιότητα διατροφής του παιδιού στο σχολείο επηρεάζει επίσης σημαντικά την επιλογή του σχολείου. Συναφείς μελέτες δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικές δράσεις που χαρακτηρίζουν το πρόγραμμα σπουδών ενός σχολείου μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την επιλογή του σχολείου Fantuzzo, et al, 2000, Goldring et al, 2006).

Το ευέλικτο ωράριο προσέλευσης επηρεάζει επίσης τους μισούς περίπου συμμετέχοντες(46,1%), ενώ πιο σημαντικοί λόγοι επιλογής ($\approx$ 70%) θεωρούν οι γονείς τον τρόπο δημιουργικής απασχόλησης του παιδιού τους , το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα ,τη δυνατότητα επικοινωνίας, την ανάγκη εργασίας και των δύο γονέων και της άμεσης και συχνής ενημέρωσης με τους εκπαιδευτικούς και τα ολιγομελή τμήματα των τάξεων. Σημαντικό πλεονέκτημα για την επιλογή του σχολείου, αποτελεί και σε άλλες μελέτες, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και η δυνατότητα δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών σε σχέση με τη συμβατική εκαπίδευση (Klute,2012, Bosetti ,2004).

Από τα μεγαλύτερα ποσοστά (82,7%), σε ότι αφορά τους παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή σχολείου, εμφάνισε ο οικονομικός παράγοντας, ενώ ως σημαντικότερος παράγοντας όλων (94,4%) παρουσιάστηκε η δυνατότητα του σχολείου να βρίσκεται σε άριστες κτιριακές εγκαταστάσεις. Σημαντικός επίσης παράγοντας (67,8%) στην επιλογή σχολείου είναι η δυνατότητα επιδότησης από κάποιο πρόγραμμα, στοιχεία και τα δύο τα οποία συμφωνούν με κείνα μελετών από το διεθνή χώρο (Goldring et.al, 2006, Bosetti, 2004)

Η φοίτηση στο επιλεγέν σχολείο παιδιών άλλης εθνικότητας δεν αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην επιλογή από τον γονέα, στοιχεία με τα οποία συμφωνεί και συναφής μελέτη από τον Καναδά (Bosetti ,2004), αλλά και άλλη μελέτη από την Καλιφόρνια των ΗΠΑ(Goldring et.al, 2006) αν και άλλες μελέτες δείχνουν ότι η επιλογή σχολείου μπορεί να επηρεαστεί από εθνικά χαρακτηριστικά των μαθητών ή και θρησκευτικά(Neild, 2005, Archbald,2000).

Συγκεντρωτικά, οι κυριότεροι παράγοντες που έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης μας είναι το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα, ο τρόπος δημιουργικής απασχόλησης του παιδιού, η θετική φήμη των εκπαιδευτικών του συγκεκριμένου σχολείου, η οικονομική δυνατότητα της οικογένειας, η ποιότητα διατροφής του παιδιού στο σχολείο και οι κτιριακές εγκαταστάσεις. Μελέτη από την Καλιφόρνια των ΗΠΑ (Goldring et.al, 2006), συμφωνεί με τα ευρήματα της μελέτης μας, δεδομένου του ότι οι

πληροφορίες και τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε σχολείου αποτελούν παράγοντα που επηρεάζει την επιλογή αυτή.

Σε ότι αφορά τις συσχετίσεις που προέκυψαν από την ανάλυση των δεδομένων φάνηκε ότι οι γυναίκες επηρεάζονται περισσότερο από τους άνδρες από τον παράγοντα απόστασης τους σχολείου από την εργασία τους, από τη δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον, από την οικονομική κατάσταση και από την πεποίθηση στήριξης του δημοσίου σχολείου.

Σε ότι αφορά στους παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί, σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο των γονέων, η μελέτη έδειξε ότι οι γονείς που είχαν τελειώσει το Λύκειο ή και Πανεπιστήμιο δεν ανέφεραν ως παράγοντα επιλογής τους το γεγονός της απόστασης του σχολείου από την εργασία τους και τη δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιρροής της επιλογής του σχολείου. Το ίδιο υψηλά ποσοστά εμφάνισε και η πεποίθηση στήριξης του δημοσίου συστήματος παιδείας, κάτι που δεν συνέβη με τους Υποχρεωτικής εκπαίδευσης γονείς αλλά και εκείνους με Πανεπιστημιακή εκπαίδευση ή και Μεταπτυχιακό τίτλο. Αντίθετα η απόλυτη πλειοψηφία των γονέων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δηλώνουν ότι επέλεξε δημόσιο σχολείο λόγω οικονομικής κατάστασης, σε σχέση με τα χαμηλότερα ποσοστά των γονέων που έχουν αποφοιτήσει από την υποχρεωτική εκπαίδευση και το Λύκειο. Στη μελέτη των Goldring et.al, 2006 φαίνεται ότι το εκπαιδευτικό επίπεδο των γονέων επηρεάζει τόσο την επιλογή ιδιωτικού σκολείου.

Η οικονομική κατάσταση των συμμετεχόντων φάνηκε ότι επέδρασε σημαντικά στην επιλογή τους, καθώς οι άνεργοι και οι ελεύθεροι επαγγελματίες δήλωσαν ότι η επιλογή του δημοσίου σχολείου ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση και ότι επέλεξαν δημόσιο σχολείο από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης, σε σχέση με τους ιδιωτικούς και δημοσίους υπαλλήλους αλλά και τους αγρότες. Γενικότερα φαίνεται πως το υψηλό εισόδημα τείνει να ευνοεί την επιλογή του ιδιωτικού σχολείου (Lacireno-Paquet, et al., 2008, Schneider, et al., 2002).

Οι έγγαμοι γονείς δήλωσαν ότι επηρεάστηκαν περισσότερο από τη φήμη του σχολείου και είχαν συχνότερα ποιο ισχυρή πεποίθηση στήριξης του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης σε σχέση με τους διαζευγμένους, ενώ τόσο οι έγγαμοι όσο και οι διαζευγμένοι σε πολύ υψηλά ποσοστά δήλωσαν ότι επέλεξαν δημόσιο σχολείο λόγω οικονομικής κατάστασης, με τους έγγαμους να προηγούνται έστω και με μικρή διαφορά. Αντίθετα, η πλειοψηφία των γονέων σε όλες τις εισοδηματικές τάξεις δηλώνει ότι η επιλογή του δημοσίου σχολείου ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας σας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια

εκπαίδευση, με εξαίρεση τους γονείς που είχαν μηνιαίο εισόδημα 1001 -1500€ που δηλώνουν το αντίθετο, στοιχείο που συμφωνεί με τα αποτελέσματα μελέτης του Bosetti, 2004 από τον Καναδά και μελέτης των Hastings et al., 2007 από το πανεπιστήμιο του Γέιλ.

6.1. Περιορισμοί μελέτης

Η μελέτη διεξήχθη στα πλαίσια της εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Ο χρονικός περιορισμός που απορρέει από το πρόγραμμα σπουδών και η περιορισμένη οικονομική δυνατότητα του ερευνητή περιόρισε το δείγμα στα στενά πλαίσια ενός δημοτικού διαμερίσματος. Περαιτέρω διεύρυνση του δείγματος τόσο σε ποσότητα όσο και σε γεωγραφική κατανομή θα έδινε αποτελέσματα με μεγαλύτερη αξιοπιστία και εγκυρότητα.

Το υπό διερεύνηση θέμα δεν έχει μελετηθεί επαρκώς στην Ελλάδα, δεδομένου του ότι δεν βρέθηκε βιβλιογραφία που να διερευνά το συγκεκριμένο θέμα. Εν τούτοις, μελετήθηκε η διεθνής βιβλιογραφία η οποία ήταν πληρέστερη αλλά η σύγκριση που έγινε μεταξύ των αποτελεσμάτων της μελέτης μας και εκείνων από το διεθνή χώρο αφορά διαφορετικά εκπαιδευτικά συστήματα και διαφορετική κοινωνική και οικογενειακή κουλτούρα.

Η έρευνα αυτή είναι μια ποσοτική περιγραφική προσέγγιση του θέματος, η οποία εστιάζει σε συγκεκριμένους παράγοντες που αναφέρονταν στη βιβλιογραφία. Μια ποιοτική μελέτη με προσωπικές συνεντεύξεις γονέων θα έδινε πιθανότατα και άλλα στοιχεία που μπορεί να επηρεάζουν την επιλογή σχολείου τα οποία θα εμπλουτίζαν το ερωτηματολόγιο, δεδομένου του ότι αυτό σχεδιάστηκε, σύμφωνα πάντα με τη βιβλιογραφία και δεν αποτελεί ένα σταθμισμένο εργαλείο. Δοκιμασμένο στην ελληνική πραγματικότητα απόλυτα.

6.2 Συμπεράσματα

Η επιλογή δημόσιου ή ιδιωτικού σχολείου αποτελεί ένα διαχρονικό δίλημμα θα πρέπει να επισημανθεί ότι το δημόσιο σχολείο δεν έχει χάσει τη δυναμική του τόσο στην Ελλάδα όσο και στο διεθνή χώρο. Αποτελεί πρώτιστη επιλογή για την πλειοψηφία των γονέων αλλά παράγοντες όπως η επιδότηση, η φοροελάφρυνση ή οι διευκολύνσεις

που παρέχονται από ιδιωτικά σχολεία, όπως η μεταφορά και η σίτιση, μπορούν να στρέψουν τον γονέα στην επιλογή του ιδιωτικού σχολείου. Η οικονομική κρίση, αποτελεί έναν ακόμα παράγοντα ο οποίος έχει επηρεάσει σημαντικά τη δυνατότητα επιλογής των γονέων και ειδικά των ανέργων ή των χαμηλότερων οικονομικά στρωμάτων, με αντίστροφη προσέγγιση προς το δημόσιο σχολείο.

Στη σημερινή κοινωνία της πληροφορίας, η ενημέρωση (ορθή ή μη) και η προκλητή ζήτηση σε μερικές περιπτώσεις, επηρεάζει σημαντικά την απόφαση των γονέων. Αυτά μπορεί αν γίνονται με τον παραδοσιακό τρόπο, όπως η ανταλλαγή πληροφοριών από άλλους γονείς αλλά και με συνδυασμό έντυπης και ηλεκτρονικής ενημέρωσης οι οποίες παρουσιάζουν τα χαρακτηριστικά των σχολικών μονάδων.

Σίγουρα καμία επιλογή δεν αποτελεί πανάκεια και οι γονείς δεν μπορούν να γνωρίζουν εξ' αρχής αν η επιλογή τους είναι η ιδανική και η πλέον κατάλληλη. Όμως η πολιτεία οφείλει να ενεργοποιεί προγράμματα με διεπιστημονική συστηματική ενημέρωση, σε καίριο χρόνο, τα οποία να βοηθούν τους γονείς στην απόφασή τους και παράλληλα να επιτρέπουν και στα παιδιά να συμμετέχουν στην όλη διαδικασία.

Μια συντονισμένη μελέτη σε μεγαλύτερο και αντιπροσωπευτικότερο δείγμα, που θα διερευνούσε τους παράγοντες εκείνους που επηρεάζουν τη γονεϊκή επιλογή στη χώρα μας, θα κατέγραφε τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες που πιθανά να υφίστανται στην Ελλάδα και τα ευρήματα αυτά θα αποτελούσαν ένα σημαντικό εργαλείο για την πολιτεία έτσι ώστε να σχεδιάσει με βέλτιστο τρόπο τα εκπαιδευτικά συστήματα σε ότι αφορά στην επιλογή σχολείου, με τα καλύτερα αποτελέσματα τόσο για την οικογένεια όσο και για τους μαθητές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Apple, M. (2002) Εκσυγχρονισμός και Συντηρητισμός στην Εκπαίδευση (μτφρ. M. Δεληγιάννη). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Γκλιάου Ν. (2002). Το νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το Νηπιαγωγείο. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, 27, 68-73.

Γουλή, Ε., Γόγουλου, Α., Παπανικολάου, Κ., & Γρηγοριάδου, Μ. (2005). Αξιοποιώντας τον Εννοιολογικό Χάρτη ως Εργαλείο Διδασκαλίας και Αξιολόγησης στο μάθημα Πληροφορικής Γυμνασίου. *Πρακτικά 3ου Πανελλήνιου Συνεδρίου "Διδακτική της Πληροφορικής"*, (Κόρινθος, 7-9 Οκτωβρίου), 233-241.

Πυργιωτάκης, Ι. (2007). Ελληνική οικογένεια: Δομή και λειτουργία, εξελίξεις και προοπτικές.

Στο Α. Μπρούζος, Π. Μισαηλίδη, Α. Εμβαλωτής και Α. Ευκλείδη (Επιμ.), *Σχολείο και οικογένεια (Τόμος 6, σελ. 1-34)*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Ρεκαλίδου Γαλήνη, Ζάνταλη Θωμαϊς, Σοφιανίδου Μαρία.(2010). Η αξιολόγηση στο Νηπιαγωγείο. Πιλοτική εφαρμογή ενός Σχεδίου Αξιολόγησης και Αυτοαξιολόγησης με βάση τον Φάκελο Εργασιών. <http://www.pischools.gr/download/publications/epitheorisi/teyxos16/022-038.pdf>

Archbald, D. A. (2000). School choice and school stratification: Shortcomings of the stratification critique and recommendations for theory and research. *Educational Policy*, 14(2), 214-240.

Allen, J., Hausten,S., Bell, K. & O'Connor, T (1994). Longitudinal assessment of autonomy and relatedness in adolescent -family interaction as predictors of adolescent ego development and self-esteem. *Child Development*, 65, 179-194

Bosetti L.(2004). Determinants of school choice:understanding how parents choose elementary schools in Alberta. *Journal of Education Policy*.Vol. 19, No. 4:387-405

Bronfenbrenner U. (1989). Ecological systems theory. In R. Vasta (Eds.), *Annals of child development*, 6, 187- 251. Greenwich, CT: JAI.

Carlisle, E. Stanley, L., & Kemple, K. (2005). Opening doors: Understanding school and family influences on family involvement. *Early Childhood Education Journal*, 33(3), 155-162.

Castro, D., Bryant, D., Peisner-Feinberg, E., & Skinner, M. (2004). Parent involvement in Head Start programs: the role of parent, teacher and classroom characteristics. *Early Childhood Research Quarterly*, 19, 413–430.

Christenson, S. (2004). The family–school partnership: An opportunity to promote the learning competence of all students. *School Psychology Review*, 33(1), 83-104.

Epstein, J.L. (1996). Advances in Family, Community and School Partnerships, *Community Evaluation Journal*, 23, (3), 10-15

Epstein, J. L. (2005). Results of the Partnership Schools-CSR model for student achievement over three years. *Elementary School Journal*, 106: 151-170

Epstein, J. L., Sheldon, S. B. (2006) Moving Forward: Ideas for Research on School, Family, and Community Partnerships. In Conrad, C. F., Serlin, R. (eds) Sage, Handbook for research in education: Engaging ideas and enriching inquiry. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 117-138. www.csos.jhu.edu/.../Literature%20Rev.

Coll Carsia, C. Akida, D., Palacios, N., Bailey, B., Silver, R., DiMartino, L. & Chin., C (2002) Parental involvement in children's education: lessons from three immigrant group, *Parenting: Science and Practice*, vol.2 (July-September 2002), no 3, pp.303-324

Fantuzzo,J., Tighe,E & Childs, S. (2000) Family involvement questionnaire: A multivariate assessment of family participation in early childhood education. 367-376

Gegas, V & Schwalbe, M. (1986) Parental behavior and adolescent self-esteem. Journal of Marriage and the Family, 48, 37- 46, Ανακτήθηκε στις 7 Ιανουαρίου 2013 από : www.jstor.org/stable/352226

Georgiou, St. (1996) Parental Involvement in Cyprus. International Journal of Educational Research, 25 (1), 33-43

Goldring E., Rowley K.J.(2006). PARENT PREFERENCES AND PARENT CHOICES The Public-Private Decision about School Choice. Annual Meeting of the American Educational Research Association San Francisco, California

Hamilton, L. S., & Guin, K. (2005). Understanding how families choose schools. In J. R. Betts, & T. Loveless (Eds.), *Getting choice right: ensuring equity and efficiency in education policy* (pp. 40- 60). Washington, D.C.: Brookings Institution Press.

Hastings JS., Van Weelden R., Weinstein JM.(2007). Preferences, Information, and Parental Choice Behavior in Public School Choice. Yale University

Klute M.(2012). Understanding How Parents Chose Schools: An Analysis of Denver's SchoolChoice Form Questions Prepared for Donnell-Kay Foundation and Piton Foundation. University of Colorado. Denver

Kohn, G.O, Lengua, L, J & McMahan, R.J (2000) Parent Involvement in School Conceptualizing Multiple Dimensions and Their Relations with Family and Demographic Risk Factors, Journal of School Psychology, 38 (6), 501-523

Laloumi-Vidali, E. (1998): Parental expectations of early childhood services for preschool children: The case of policy change in Greece. *International Journal of Early Years Education*, 6(1), 19-30.

Lamb-Parker, F., Piotrkowski, C. S., Baker, A. J. L., Kessler-Sklar, S., Clark, B., & Peay, L. (2001). Understanding barriers to parent involvement in Head Start: a research-community partnership. *Early Childhood Research Quarterly*, 16, 35-51.

Lacireno-Paquet N., Brantley C.(2008). WHO CHOOSES SCHOOLS, AND WHY? The Great Lakes Center for Education Research & Practice. Available at: <http://www.greatlakescenter.org>.

Marcon, R. A. (1999). Positive relationships between parent school involvement and public school inner-city preschooler's development and academic performance. *The School Psychology Review, 28(3)*, 395–412.

Miedel, W. T. & Reynolds, A. J. (1999). Parent involvement in early intervention for disadvantaged children: does it matter? Chicago longitudinal study. *Journal of School Psychology, 37(4)*, 379–402.

Neild, R. C. (2005). Parent management of choice in a large urban district. *Urban Education, 40(3)*, 270 - 297.

Owen, M., Ware, A., & Barfoot, B. (2000). Caregiver-mother partnership behavior and the quality of caregiver-child and mother-child interactions. *Early Childhood Research Quarterly, 15(3)*, 413-428.

Petrogiannis, K. (2010). Early childhood care and education in Greece: Some facts on research and policy. *International Journal of Early Childhood, 42*, 131-139.

Pianta, R.C., Rimm-Kaufman, S.E., & Cox, M.J. (1999). Introduction: An ecological approach to kindergarten transition. In R.C. Pianta & M.J. Cox (Eds.), *The transition to kindergarten* (pp.3–12). Baltimore, MD: Paul H. Brookes Publishing Co.

Rentzou, K. (2011). Quality of care and education provided by Greek day-care centres: an approach from researcher's and early childhood educators' perspective. *Early Child Development and Care, 1-14*.

Rodrigues, J.A (2002) Family involvement and achievement among three generation of Mexican American High School Students, *Applied Developmental Science, 6(2)* 88-94

Symeou, L. (2007). Cultural capital and family involvement in children's education: Tales from two primary schools in Cyprus. *British Journal of Sociology of Education*, 28(4), 473-487.

Schneider, M., & Buckley, J. (2002). What do parents want from schools? Evidence from the Internet. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 24(2), 133-144

Taratori-Tsalkatidou, E. (2003). A pupil's school achievement and the contribution of the family. The results of a survey. *Kíνητρο*, 5, 125-137.

Theodorou, E. (2007). Reading between the lines: exploring the assumptions and implications of parental involvement. *International Journal about Parents in Education*, 1, 90-96.

Walberg, H. (2007) School choice. The findings. Washington, D.C.: Cato Institute.

Warren, P. (2005). First-time mothers: social support and confidence in infant care. *Journal of Advanced Nursing* 50(5), 479-488.

Witte, J. (2000) The market approach to education. An analysis of America's first voucher program. Princeton University Press.

Souto-Manning, M & Swick, J, K (October 2006), Teachers' Beliefs about Parent and Family Involvement: Rethinking our Family Involvement Paradigm, *Early Childhood Education Journal*, v.34, No.2, 187-193

Vincent.C, (1996) Parent and Teachers, Power and Participation. 43-58

Vincent, C. (2000). *Including parents? Education, citizenship and parental agency*. Open University Press.

Wolf, P., Howell, W. G., & Peterson, P. (2000). *School choice in Washington, D.C.: An evaluation after one year*. Cambridge, MA: Harvard University.

Βιβλιογραφία Νομοθετικού περιεχομένου

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1566. Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις. http://www.pi-schools.gr/preschool_education/nomothesia/1566_85.pdf

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2525. 'Ενιαίο Λύκειο, Πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις", http://www.pi-schools.gr/preschool_education/nomothesia/2525.pdf

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ 200/98. Οργάνωση και λειτουργία Νηπιαγωγείων http://www.pi-schools.gr/preschool_education/nomothesia/proedr_200_98.pdf. Αριθμ. Φ. 32/190/81670/Γ1 Ωρολόγιο πρόγραμμα Νηπιαγωγείου και Ολοήμερου Νηπιαγωγείου. Αρ. Φύλλου 1420 8 Αυγούστου 2007 http://www.pi-schools.gr/preschool_education/nomothesia/progr_nip_olo_nip.pdf

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3518 Αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και ρύθμιση άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνίας Προστασίας. http://www.ggka.gr/3518_06.pdf

ΑΡΙΘΜ. Φ. 32/190/81670/Γ1 Ωρολόγιο πρόγραμμα Νηπιαγωγείου και Ολοήμερου Νηπιαγωγείου. Αρ. Φύλλου 1420 (2007). http://www.pi-schools.gr/preschool_education/nomothesia/progr_nip_olo_nip.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Παράγοντες που επηρεάζουν την γονεϊκή επιλογή νηπιαγωγείου

1. Φύλο: Άνδρας ☐ Γυναίκα ☐
2. Ηλικία: _____
3. Εκπαίδευση: Υποχρεωτική ☐ Λύκειο ☐ Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ ☐ Μεταπτυχιακός τίτλος ☐
4. Επαγγελματική Κατάσταση: Δημόσιος Υπάλληλος ☐ Ιδιωτικός Υπάλληλος ☐ Αγρότης ☐ Ελεύθερος Επαγγελματίας ☐ Συνταξιούχος ☐ Άνεργος ☐
5. Οικογενειακή κατάσταση: Έγγαμος ☐ Διαζευγμένος ☐ Αγαμος ☐
6. Αριθμός παιδιών 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 και άνω ☐
7. Μηνιαίο εισόδημα (καθαρό σε €): 0 -500 ☐ 501-1000 ☐ 1001-1500 ☐ 1501 και άνω ☐

8. Το παιδί σας φοιτεί σε σχολείο Δημόσιο Ιδιωτικό

9. Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο, η επιλογή σας αυτή ήταν αναγκαστική σύμφωνα με τον τόπο κατοικίας σας και τη γεωγραφική κατανομή που ορίζεται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση? NAI OXI

10. Αν όχι αναφέρατε το λόγο που δεν μείνατε στην αρχική γεωγραφική κατανομή

Η απόσταση του σχολείου από την εργασία μου

☐ Η καλύτερη φήμη του σχολείου επιλογής μου
☐ Η γνωριμία μου με εκπαιδευτικό του σχολείου επιλογής μου
☐ Η δυνατότητα υποστήριξης από το οικογενειακό περιβάλλον για το συγκεκριμένο σχολείο
11. Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε από πεποίθηση και στήριξη του δημοσίου συστήματος εκπαίδευσης? NAI ☐ OXI ☐
12. Εάν έχετε επιλέξει δημόσιο σχολείο το κάνατε λόγω οικονομικής κατάστασης?
NAI ☐ OXI ☐
13. Εάν έχετε επιλέξει Ιδιωτικό σχολείο, από πού έχετε λάβει πληροφορίες για το σχολείο που επιλέξατε?
☐ Από φίλους/ γνωστούς
☐ Από φυλλάδια/ διαφημίσεις
☐ Από το διαδίκτυο
☐ Από εμπειρία προηγούμενου παιδιού
Άλλο.....

14. Ποιοί από τους παρακάτω παράγοντες έχουν επηρεάσει την επιλογή σχολείου για το παιδί σας?

1. Η απόσταση από το σπίτι

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

2. Η απόσταση από την εργασία του γονέα

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

3. Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τους εκπαιδευτικούς του συγκεκριμένου σχολείου Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

4. Η προσωπική επαφή και γνωριμία με τον διευθυντή του σχολείου

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

5. Η θετική φήμη των εκπαιδευτικών του συγκεκριμένου σχολείου

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

6. Η δυνατότητα μεταφοράς του μαθητή που παρέχει το σχολείο

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

7. Η ποιότητα διατροφής του παιδιού στο σχολείο

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

8. Το ενέλικτο ωράριο προσέλευσης και αποχώρησης

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

9. Ο τρόπος δημιουργικής απασχόλησης του παιδιού

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

10. Το εκπαιδευτικό του πρόγραμμα

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

11. Η δυνατότητα επικοινωνίας και άμεσης και συγχής ενημέρωσης με τους εκπαιδευτικούς

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

12. Η οικονομική δυνατότητα της οικογένειας

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

13. Τα ολιγομελή τμήματα που έχει το σχολείο

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

14. Οι εναλλακτικές δράσεις εκπαιδευσης του σχολείου

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

15. Η σταθερότητα της λειτουργίας του σχολείου(λιγότερες χαμένες ώρες, ...)

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

16. Η μη ύπαρξη εμπιστοσύνης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

17. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

18. Η ανάγκη εργασίας και των δύο γονέων

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

19. Η μη ύπαρξη δυνατότητας υποστηρικτικού οικογενειακού περιβάλλοντος

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

20. Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο προηγούμενου παιδιού

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

21. Η φοίτηση σε αυτό το σχολείο φίλου/φίλων του παιδιού

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

22. Η δυνατότητα επιδότησης από ανάλογο πρόγραμμα

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

23. Η φοίτηση άλλης εθνικότητας μαθητών σε αυτό το σχολείο

Καθόλου Λίγο Μέτρια Πολύ Πάρα πολύ

Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας!